

Rapportage consultatiefase Stadsvisie Rotterdam

STADSVISIE ROTTERDAM

Gemeente Rotterdam

Rapportage consultatiefase Stadsvisie Rotterdam

Vastgesteld in de vergadering van het College van Burgemeester en Wethouders op 10 juli 2007.

Inhoudsopgave

	Samenvatting	7
1	Inleiding	9
2	Positieve kritiek	11
3	Algemeen	13
4	Kernbeslissingen economie	19
5	Kernbeslissingen wonen	27
6	Randvoorwaardelijke kernbeslissingen	33
7	Gebiedsuitwerkingen	45
8	Uitvoering	49
9	Conclusies Quick Scan publieksreacties	53
	Bijlage 1 Ontvangen reacties	55
	Bijlage 2 Deelnemers ronde tafelgesprekken	57

Samenvatting

Op 30 januari 2007 heeft het College van Burgemeester en Wethouders de concept-Stadsvisie Rotterdam vastgesteld en vrijgegeven voor consultatie. De consultatiefase startte op 12 februari en bestond uit vier onderdelen:

- 1 Schriftelijke consultatie
Alle betrokken overheden, vele stakeholders en verschillende adviesorganen zijn benaderd met het verzoek om een reactie te geven op de concept-Stadsvisie. Gevraagd werd om een tweeledige reactie: enerzijds wat men vond van de Stadsvisie en anderzijds welke bijdrage aan de realisatie van de Stadsvisie kon worden geleverd.
- 2 AIR-debat
In samenwerking met AIR-Foundation is op 21 maart een publiek debat over de Stadsvisie georganiseerd in de Arminiuskerk. Moderator was Felix Rottenberg.
- 3 Rondetafelgesprekken
Op 4 april vonden in het WTC rondetafelgesprekken plaats tussen vijf wethouders en ca 60 vertegenwoordigers van intermediaire en belangenorganisaties.
- 4 Publieksenquête
Rotterdamse burgers zijn in de gelegenheid gesteld te reageren op de Stadsvisie via het internet. Daarnaast zijn er op tal van drukbezochte plekken in alle deelgemeenten en in het centrum in totaal circa 2000 straatinterviews gehouden.

Alle reacties die tijdens de afgelopen consultatieronde zijn binnengekomen zijn samengevat in dit rapport. De reacties van de verschillende partijen (of delen van hun reactie) zijn ingedeeld in zes rubrieken en daarbinnen geordend naar gemeenschappelijk thema. Per thema is aangegeven op welke wijze het commentaar in de definitieve versie van de Stadsvisie is verwerkt.

Hoofdlijn reacties

De toon van de reacties is in zijn algemeenheid zeer positief. Daarom is de hoofdlijn van de concept-Stadsvisie niet gewijzigd. Een aantal reacties waarvan de opvatting naar inhoud en strekking niet wordt gedeeld, zijn niet verwerkt in de definitieve versie van de Stadsvisie. Een groot deel van de kritiekpunten moet worden meegenomen in het uitwerkings- en uitvoeringstraject dat volgt op de stadsvisie. Een aantal kritiekpunten heeft geleid tot concrete verbetering en aanpassing van de tekst.

Aanpassing stadsvisie

Op hoofdlijnen zijn de volgende aanpassingen in de definitieve versie van de Stadsvisie aangebracht op grond van de binnengekomen reacties.

Algemeen

Er is samen met de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Erasmus Universiteit een streefbeeld voor 2030 opgesteld als integraal onderdeel van de stadsvisie.

De interculturele samenleving is uitgebreider beschreven en als kracht benoemd

De 'Rotterdamsheid' van de Stadsvisie is vergroot door het opnemen van een streefbeeld voor Rotterdam in 2030, extra aandacht voor dit aspect in de tekst en door het opnemen van foto's en citaten over Rotterdam. Het regionale perspectief is meer benadrukt ondermeer door aanvullende tekst in hoofdstuk 3 bij wonen en economie.

De keuze voor de VIP-gebieden is beter uitgelegd en er is duidelijker aangegeven dat, naast de VIP-gebieden, vanzelfsprekend ook aan tal van reguliere programma's gewerkt blijft worden.

Economie

Voor de economische koers is de Economische Visie en de daaraan ten grondslag liggende analyse de basis geweest. Het economisch deel, met name kernbeslissing 3, is versterkt. Tevens is het belang van de Erasmus Universiteit en andere onderwijsinstututen voor het versterken van de economische positie in hoofdstuk 3 beter verwoord. De tekst over de haven is aangescherpt met meer nadruk op het accommoderen van bedrijvigheid met extra toegevoegde waarde en innovatie zoals de energiesector. Tevens zijn de specifieke sectoren waarin Rotterdam sterk is zoals architectuur, audiovisueel en vormgeving opgenomen in de tekst.

Wonen

Er is meer aandacht besteed aan specifieke doelgroepen. De tekst ten aanzien van studenten en senioren is verbeterd. Er is beter uitgelegd dat de Stadsvisie niet het aantrekken van nieuwe inwoners beoogt. Er is beter tot uiting gebracht dat we de zittende bewoners met midden- en hoge inkomens en een hogere opleiding graag willen vasthouden om het huidige vertrekoverschot van deze groepen tegen te gaan.

Buitenruimte en water

De inhoudelijke en financiële uitwerking van de wateropgave gebeurt niet in de Stadsvisie maar als onderdeel van Waterplan 2 en toekomstige gebiedsuitwerkingen.

Omdat uit veel reacties zorg over de omvang en kwaliteit van de buitenruimte sprak, is daar meer aandacht in de Stadsvisie aan besteed.

Verkeer

In de Stadsvisie is de tekst over fietsroutes uitgebreid en zijn nieuwe teksten opgenomen over de ontwikkelingen rond Dynamisch Verkeersmanagement en innovaties in het goedertransport.

Op basis van een beter geformuleerde prioritering is in de tekst scherper beargumenteerd waarom de 's Gravendijkwal niet in aanmerking komt voor ondertunneling en dat er naar andere oplossingen voor de bestaande overlast moet worden gezocht.

Milieu

Ondanks veel reacties die aandacht vragen voor de bestaande milieuproblemen (lucht, geluid) en de milieuconsequenties van bouwen in bestaand stedelijk gebied is de Stadsvisie op dit punt niet gewijzigd. Wel is de tekst over CO2 aangescherpt.

Dit consultatierapport is vastgesteld door B&W. De Stadsvisie, aangepast zoals aangegeven in dit rapport, zal na de zomer ter goedkeuring worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

1 Inleiding

Op 30 januari 2007 heeft het College van Burgemeester en Wethouders de concept-Stadsvisie Rotterdam vastgesteld en vrijgegeven voor consultatie. De consultatie vond plaats in de periode februari tot april. De reacties die tijdens de consultatieronde zijn ontvangen zijn samengevat in het rapport dat voor u ligt. De opmerkingen zijn gerangschikt per thema. Per thema of soms per individuele reactie is aangegeven hoe de reacties zijn verwerkt in de definitieve versie van de Stadsvisie. Veel van de kritische opmerkingen hebben geleid tot verbetering van of toevoeging aan de teksten en kaartbeelden van het concept. Andere opmerkingen betreffen aandachtspunten voor de verdere uitwerking en uitvoering van de Stadsvisie. Sommige reacties worden naar inhoud en strekking niet gedeeld en hebben dus geen aanpassing van het concept tot gevolg gehad.

Bij een proces als dit bestaat snel de neiging om vooral naar de kritiekpunten te kijken. De meeste reacties op de Stadsvisie blijken echter vooral een positieve toon te hebben. Bijna alle reacties onderschrijven de hoofdlijnen van de Stadsvisie. Een kleine bloemlezing van positieve passages uit de reacties is daarom ook in deze rapportage terug te vinden.

Het College van B&W heeft de binnengekomen reacties serieus bestudeerd en de Stadsvisie aangepast waar de kritiek terecht was en suggesties tot een verbeterde Stadsvisie leidden. Naar het oordeel van het College heeft dit geleid tot een nog sterkere Stadsvisie. Een Stadsvisie waar B&W trots op is en zal leiden tot een stad met een sterke economie en een aantrekkelijk leefklimaat.

De consultatie

De consultatiefase startte op 12 februari 2007 met een persconferentie waarop burgemeester Opstelten en wethouder Karakus de Stadsvisie wereldkundig maakten. De consultatiefase bestond uit vier onderdelen:

1 Schriftelijke consultatie van overheden, stakeholders en adviesorganen

Aansluitend op de persconferentie zijn alle betrokken overheidslagen (deelgemeenten, stadsregio, provincie Zuid Holland en verschillende ministeries), vele stakeholders (corporaties, projectontwikkelaars, Havenbedrijf Rotterdam, Rotterdam Airport, academische en HBO-onderwijsinstellingen, Stadion Feijenoord, Ahoy, etc) en verschillende adviesorganen zoals de EDBR en de RRKC benaderd met het verzoek om een reactie te geven op de concept-Stadsvisie. Gevraagd werd om een tweeledige reactie: enerzijds wat men vond van de Stadsvisie en anderzijds welke bijdrage aan de realisatie van de Stadsvisie kon worden geleverd. Naast de gevraagde reacties zijn als gevolg van de publiciteit rond de Stadsvisie ook ongevraagde reacties binnengekomen. Tevens zijn ook opinieartikelen die verschenen zijn in de afgelopen periode meegenomen in de consultatieronde.

2 AIR-debat

In samenwerking met AIR-Foundation is op 21 maart een publiek debat over de Stadsvisie georganiseerd in de Arminiuskerk. Moderator was Felix Rottenberg. Het programma bestond uit een toelichting van Astrid Sanson (directeur Stadsontwikkeling, dS+V) op de Stadsvisie, een debat met medewerking van Rudy Stroink (TCN Property Projects), Henk de Bruijn (Havenbedrijf Rotterdam), Janny Rodermond (Stimuleringsfonds voor de Architectuur) en Henk Oosterling (cultuurfilosoof) en een afsluiting met wethouder Hamit Karakus (Wonen en Ruimtelijke Ordening), wethouder Dominic Schrijer (Werk, Sociale Zaken en Grote Stedenbeleid). Er waren ca 500 aanwezigen merendeels professionals (architecten, stedenbouwers, projectontwikkelaars, corporaties, ambtenaren) maar ook veel studenten en burgers. Van de bijeenkomst is een verslag beschikbaar.

3 Rondetafelgesprekken met intermediaire en belangenorganisaties

Op 4 april vonden in het WTC rondetafelgesprekken plaats tussen vijf wethouders en ca 60 vertegenwoordigers van intermediaire en belangenorganisaties (zie bijlage 2). Aan de hand van 5 thema's, te weten wonen (2 tafels), verkeer, sport en buitenruimte, milieu en vrije tijd en cultuur, werden de organisaties in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen en meningen te geven over de Stadsvisie. Van alle gesprekken zijn verslagen gemaakt.

4 Publieksenquête

Ook de Rotterdamse burger is in de gelegenheid gesteld te reageren op de Stadsvisie. Dit is gebeurd middels een oproep in de huis aan huis verspreide Stadskrant nr 13 (maart 2007) om op de website een vragenlijst in te vullen. Van deze mogelijkheid hebben 42 mensen gebruik gemaakt. Daarnaast zijn er op tal van drukbezochte plekken in alle deelgemeenten en in het centrum in totaal circa 2000 straatinterviews gehouden. Samen met de reactie via internet is dit verwerkt in een 'Quick Scan publieksreacties Stadsvisie Rotterdam' opgesteld door Bureau Onderzoek op Maat. Daarin zijn ook de internetreacties meegenomen.

Opzet rapportage

In dit rapport zijn alle reacties die tijdens de afgelopen consultatieronde zijn binnengekomen samengevat. De reacties zijn voorzien van een volgnummer. In bijlage 1 zijn alle binnengekomen reacties vermeld.

De reacties van de verschillende partijen (of delen van hun reactie) zijn ingedeeld in de volgende rubrieken die verwijzen naar de onderdelen van de concept-Stadsvisie:

- 1 Algemeen
- 2 Kernbeslissingen economie
- 3 Kernbeslissingen wonen
- 4 Randvoorwaardelijke kernbeslissingen
- 5 Gebiedsuitwerkingen
- 6 Uitvoering

Binnen de rubrieken zijn de reacties geordend naar gemeenschappelijk thema. Per thema is vervolgens aangegeven op welke wijze het commentaar in de definitieve versie van de Stadsvisie is verwerkt.

In veel reacties werd ook ingegaan op de vraag welke bijdrage de geconsulteerde partij zelf wilde leveren aan de realisatie van de stadsvisie. Deze voorstellen komen in deze rapportage niet aan bod. Directeur OBR en dS+V zullen zich in een later stadium over de voorstellen buigen en bepalen welke mogelijkheden deze voorstellen bieden voor vervolgsamenwerking.

Deze rapportage is vastgesteld door B&W. Op basis hiervan is de Stadsvisie aangepast op de punten die in deze rapportage aan de orde zijn gekomen. De aangepaste Stadsvisie is door het College van B&W voor besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad.

2 Positieve kritiek

De Stadsvisie wordt door veel partijen zeer positief ontvangen. Wij zijn hier zeer blij mee. Hoewel de consultatieronde heeft geleid tot een aangepaste en verbeterde Stadsvisie, blijkt de hoofdkoers die de gemeente heeft ingezet door vele partijen gedeeld te worden.

3 Deelgemeente Overschie

“Wij willen u complimenteren met de inhoudelijke koers en de heldere presentatie. (...) Er is goed rekening gehouden met de opmerkingen van de gezamenlijke deelgemeenten over “Gateway to Europe.”

4 Stadsregio Rotterdam

“De Rotterdamse Stadsvisie sluit uitstekend aan bij het regionale belang. In de verdere slag naar concretisering en uitvoering leveren wij graag onze bijdrage om het Rotterdamse belang nog beter met het regionale belang te verknopen.”

5 Martien Kromwijk (interview in Rotterdam R)

“Als kanaliserend en stimulerend kader voor wat andere bijdragen aan de stad kan het een waardevol document zijn.”

7 Deelgemeente Noord

De deelgemeente is blij met de visie en schaaft zich achter de doelen

12 Deelgemeente Hoogvliet

“Wij vinden het zeer positief dat u deze visie heeft uitgebracht. (...) De slag om in Rotterdam en in Rotterdammers te investeren moet nu worden gemaakt.”

14 Erasmus Universiteit Rotterdam

“Onze complimenten voor dit gedegen stuk werk”

15 Deelgemeente Charlois

“Wij stemmen in met uw concept Stadsvisie en in grote lijnen met de kernbeslissingen en VIP-projecten in dit handzame en compacte boekwerk. We kunnen het belang van belangrijke investeringen en een actieve overheidsbemoediging op Zuid voor de komende decades alleen maar ondersteunen.”

18 EDBR

“De EDBR wil u, OBR en dS+V complimenteren met de totstandkoming van de concept Stadsvisie. De Stadsvisie vormt een belangrijk fundament voor de verdere ontwikkeling van de stad. (...) Het EDBR kan en wil graag een bijdrage leveren om de Stadsvisie en investeringsstrategie op een duurzame wijze te verankeren in Rotterdam”

20 Rotterdam Marketing

“Rotterdam Marketing complimenteert u met het uitbrengen van de Stadsvisie Rotterdam. (...) De koers die u presenteert zal de concurrentiepositie van Rotterdam vergroten. (...) Uw visie gaat op heldere en goed leesbare wijze in op de bestaande ambities van de stad.”

21 DCMR

“De gekozen strategie om te verdichten is vanuit milieu-oogpunt alleen maar toe te juichen. Immers, dit beschermt de groene gebieden om de stad, vermindert de vervoerbewegingen en vergroot het draagvlak voor het openbaar vervoer.”

22 De Nieuwe Unie en Woningbedrijf Rotterdam

Het is prettig dat de toonzetting van de Stadsvisie uitgaat van kansen in plaats van het bestrijden van achterstanden

23 Deelgemeente Feijenoord

De deelgemeente onderschrijft de missie en denkt daar zeker een bijdrage aan te kunnen leveren

26 Stadion Feijenoord

De Stadsvisie is een duidelijk en compact document waaruit naast een probleemoplossende visie vooral veel daadkracht doordringt. Heldere analyses en duidelijke oplossingsrichtingen voeren de boventoon. In algemene zin kan ik deze visie van harte onderschrijven. Rotterdam zal er als stad qua leefbaarheid en daarmee ook in aantrekkelijkheid om in deze stad te wonen en te werken zeker beter van worden.

27 Maaskoepel

De Maaskoepel heeft waardering voor het feit dat zij in de gelegenheid wordt gesteld om in deze fase invloed te kunnen hebben op de visie- en planontwikkeling.

30 Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

- Naast de genoemde kanttekeningen vindt de RRKC “de Stadsvisie getuigen van een goed zicht op de culturele en creatieve potentie van de stad.” De raad wil B&W graag terzijde staan bij het verder inhoud geven aan deze toekomstvisie.
- Afgezien van het ontbreken van de (culturele) ontwikkelingsgeschiedenis van de stad “zijn wij niet ontevreden over het aandeel van de factor cultuur in het geheel. De opvatting dat het culturele

kapitaal van de stad van grote waarde is bij de sociale en economische ontwikkeling van de stad klinkt in deze ruimtelijke benadering voldoende door.”

32 Kamer van Koophandel Rotterdam

“In de visie wordt op integrale wijze de gewenste ontwikkeling van Rotterdam geschetst. Wij willen u complimenteren met uw inzet de complexe stedelijke ontwikkelingsopgave van Rotterdam op deze wijze te benaderen. Door de samenhang van ruimtelijke, economische en sociale factoren is dit de juiste weg. De opgave is dan ook urgent.”

38 Bewonersvereniging Kralingen Oost

Staat zeer positief tegenover de concept Stadsvisie.

39 CityCorp

“De Stadsvisie getuigt van ambitie zoals we die van de gemeente Rotterdam gewend zijn; een stad aan de rivier met een internationale uitstraling.”

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

“Wij hebben waardering voor de wijze waarop u met deze Stadsvisie een strategische visie heeft uitgebracht op de ontwikkeling van de stad tot 2030.

46 Sportclub Feijenoord

Feijenoord onderschrijft de voorliggende visie en is verheugd dat de realisatie van een nieuw voetbalstadion onderdeel is van één van de prioriteiten in de ontwikkelingsplannen.

47 Deelgemeenten Noordrand: vier op een rij

“De stad heeft zijn ambitie voor 2030 geformuleerd (...) Wij, de deelgemeenten Overschie, Hillegersberg-Schiebroek en Prins Alexander, steunen dat. Sterker, wij zijn er enthousiast over.”

49 Deelgemeente Delfshaven

“Wij zijn verheugd dat er met de Stadsvisie een ruimtelijk kader ligt voor Rotterdam tot 2030. We onderschrijven de constatering dat de deelgemeente Delfshaven in de lift zit door de extra aandacht die dit gebied in de afgelopen jaren heeft gekregen.”

56 Ministerie van VROM

De Stadsvisie biedt de juiste bouwstenen om de problemen van Rotterdam aan te pakken. VROM is in het bijzonder verheugd met de woningbouwtaakstelling en ondersteunt de ambitie om deze in bestaand stedelijk gebied te realiseren.

60 Gemeente Schiedam

“Met waardering hebben we gezien hoe Rotterdam in de stadsvisie een aantal cruciale opgaven formuleert en oppakt. Aansprekend is hoe in deze stadsvisie tot nu toe vrij los van elkaar staande beleidstopics zijn samengepakt en daardoor elkaar versterken.”

3 Algemeen

Een aantal reacties of onderdelen daarvan betreft de Stadsvisie in zijn geheel. Het gaat dan bijvoorbeeld om zaken als de onderbouwing, de koers, het proces en de uitstraling.

Algemeen

18 EDBR

De EDBR doet een aantal algemene adviezen, zoals:

- Plaats de Stadsvisie in een groter, breder kader. Bespreek de Stadsvisie bijvoorbeeld in het G4-overleg. Benadruk wat de Stadsvisie oplevert aan maatschappelijke waarde voor Rotterdam, de Zuidvleugel en de Randstad.
- Durf echte keuzes te maken.
- Kijk nog eens naar wat we kunnen leren van voorgaande plannen voor de uitvoering van de Stadsvisie.
- Houd rekening met het 'zittende bedrijfsleven'. De ambitie, dat Rotterdam een goede huismeester is voor het bestaande bedrijfsleven, zou beter verwoord moeten worden.
- Maak de faciliterende rol van de overheid waar. Maak uw verwachtingen voor de markt concreet en geef daarbij aan welke rol de overheid daarbij kan/wil spelen.

Consequenties voor de Stadsvisie

Deze adviezen benadrukken het belang van de Stadsvisie en zullen bij de verdere uitwerking en gebruik ter harte worden genomen. Een aantal is ook al in de Stadsvisie zelf verwerkt. Zo zijn in het hoofdstuk uitvoering de verwachtingen voor de markt en de rol van de overheid concreter aangegeven en wordt er parallel gewerkt aan een investeringsstrategie die qua abstractieniveau en tijdshorizon past bij de Stadsvisie.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Er zit onvoldoende vernieuwing in de Stadsvisie. Toekomst is teveel gebaseerd op het heden.

Consequenties voor de Stadsvisie

In de Stadsvisie zitten vele punten van vernieuwing ten opzichte van het beleid van de afgelopen decennia. Gedacht kan worden aan het oplossen van de woningopgave binnen het stedelijk gebied, meer aandacht voor de buitenruimte, het inzetten van de wateropgave voor woonmilieus. Om ook een realistische koers naar de toekomst uit te zetten is het startpunt wel in het heden gezocht. Het aanhaken bij kwaliteiten die de stad nu al kent is daarbij het uitgangspunt

47 Deelgemeenten Noordrand: vier op een rij

De deelgemeenten denken gezamenlijk "meer te kunnen bijdragen aan het versterken van Rotterdam in het in het versterken van het internationaal concurrerende vestigingsmilieu dan in de visie is aangegeven. (...) Wij willen graag samen met de stad werken aan (de uitwerking van) een integrale visie met veel quick wins." De deelgemeenten hebben daarom gezamenlijk de kansen voor de noordelijke rand van Rotterdam in kaart gebracht.

Consequenties voor de Stadsvisie

Wij onderschrijven de kansen zoals die door de deelgemeenten beschreven worden. Deze sluiten heel goed aan op het perspectief van de stadsvisie. Het verzilveren van deze kansen is van groot belang voor de ontwikkeling van Rotterdam als geheel en het bereiken van de twee hoofddoelstellingen. De gemeente wil dit perspectief samen met de drie deelgemeenten verder uitwerken.

Samenhangend streefbeeld

8 Wytze Patijn (in NRC)

Een juichfolder; stadsbestuurders kijken te veel in de lucht. Mooie woorden maar strijdige daden.

15. Deelgemeente Charlois:

Voor een echte Stadsvisie ontbreekt samenhang tussen kernbeslissingen en ontbreekt een visie op het functioneren van de stad in brede zin richting 2030

18 EDBR

Gebruik aansprekende beelden en wees ambitieus en innovatief.

Zorg ervoor dat de Stadsvisie en de bijbehorende investeringsstrategie een bredere horizon kent dan de huidige collegeperiode om tot een stevige inzet te komen van overheid en marktpartijen.

32 Kamer van Koophandel Rotterdam

Het gevoel bekruipt dat een samenhangend na te streven beeld van het Rotterdam in 2030 niet helder en krachtig op het netvlies staat. Het zijn overwegend al bestaande ontwikkelingen en projecten die bijeen zijn gebracht. De vraag dringt zich op wat Rotterdam wil zijn als het echt groot is. Dit langetermijnperspectief van Rotterdam en haar regio is noodzakelijk.

42 AIR-debat (Oosterling)

Uitgaande van het model 'vakmanstad' gaat de Stadsvisie wel in op de twee bovenste (politiek en economie) en de drie onderste lagen (mobiliteit, stedenbouw en openbare ruimte) maar niet op de tussenliggende vier lagen: cultuur, sociaal, onderwijs en demografie.

Consequenties voor de Stadsvisie

Hoewel we niet weten hoe de stad erin 2030 precies uit zal zien, hebben we in deze Stadsvisie wel een duidelijke koers uitgezet volgens welke lijnen de stad zich zal ontwikkelen. We onderschrijven de opmerking dat het samenhangende beeld van het type stad dat Rotterdam in 2030 zou kunnen zijn ontbreekt. Ten behoeve van de aangepaste Stadsvisie hebben wij dan ook een streefbeeld ontwikkeld waar dit samenhangende beeld in verwoord is.

Multiculturele samenleving

1 Archined - Dirk van den Heuvel

"Er wordt met geen woord gerept over de multiculturele samenleving"

7 Deelgemeente Noord

Er wordt weinig over de bewoners zelf gesproken

8 Wytze Patijn (in NRC)

Zittende bevolking wordt niet als uitgangspunt genomen; oplossing wordt van import van middeninkomens verwacht Niet armoede maar armen worden bestreden. Gentrification in wijken rond centrum: dit zijn wijken met overwegend migranten met lagere inkomens; nota lijkt deze werkelijkheid te ontkennen. Het is zoeken naar de migrant; allochtoon en multicultureel.

15 Deelgemeente Charlois

Visie op bevolking mist; kracht en pioniersgeest van de multiculturele en jonge stadsbevolking wordt onderschat.

18 EDBR

Het IAB-advies 'Rotterdam als toonaangevende, interculturele stad in Europa' verdient een expliciete uitwerking in de Stadsvisie.

27 Maaskoepel

"Wij vinden dat een multiculturele samenleving ook betekent dat de definitie van leefbaarheid en aantrekkelijke wijken genuanceerd moet worden uitgelegd"

28 Ton Huiskens

"Ik mis de immigratiefunctie die Rotterdam ontegenzeggelijk heeft en waarschijnlijk ook houdt.

30 Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

De RRKC vraagt zich af waarom de gemeente niet vaker kiest voor wijken met etnische concentraties zoals die in grote wereldsteden als New York, Singapore en London met succes ontwikkeld zijn.

42 AIR-debat (Rodermond)

Over de als maar groter wordende kloof tussen (kans)arm en (kans)rijk lees je niets. Er wordt teveel gedacht dat als het de stad voor de wind gaat, dat voor iedereen in die stad geldt.

45 BOOG

De Stadsvisie weerspiegelt niet de multiculturele samenleving van de 's Gravendijkwal e.o.

53 HJ van Oosten

De diepgaande verandering van de culturele samenstelling van de stad heeft consequenties voor de ruimtelijke ontwikkeling. Dit aspect van onevenwichtigheid van de bevolkingssamenstelling is urgent en leidt tot een andere kernbeslissing.

Consequenties voor de Stadsvisie

De culturele diversiteit in Rotterdam is uiteraard een belangrijk gegeven is. Deze diversiteit herbergt bedreigingen, maar biedt ook kansen. Ook het IAB heeft in haar recente adviezen gewezen op de kansen die deze interculturele samenstelling van de bevolking biedt. Het College van Burgemeester en Wethouders probeert in haar sociaal-culturele beleid een antwoord te geven op deze kansen en bedreigingen. Zo heeft ze in de nota 'Stadsburgerschap: het motto is meedoen' aangegeven wat zij verwacht van burgers en wat

burgers van de gemeente kunnen verwachten op het gebied van integratie, participatie, emancipatie en burgerschap. De Stadsvisie is een ruimtelijk-economische visie, maar de verwoordde ambities kunnen niet gehaald worden zonder het complementaire sociaal-culturele beleid. De Stadsvisie richt zich op alle mensen en bedrijven die in Rotterdam willen wonen, werken en investeren. Bij de ingezette koers rond woonmilieus speelt de culturele achtergrond op het schaalniveau van de Stadsvisie geen grote rol van betekenis. Dit blijkt bijvoorbeeld uit recent onderzoek naar verhuisgedrag onder allochtonen dat aantoont dat vestigingsbeslissingen onafhankelijk van de culturele afkomst worden genomen. Als stad met 168 verschillende nationaliteiten kent Rotterdam al een divers aanbod van ondernemers. In deze ondernemers schuilt een grote kracht en innovatief vermogen die voor de toekomst van de stad van groot belang is. In de Stadsvisie is deze opvatting over interculturaliteit van de Rotterdamse samenleving beter verwoord bij de kernbeslissing 3 (ruimte voor ondernemen, in het bijzonder voor het midden- en kleinbedrijf).

Specifiek Rotterdams

8 Wytze Patijn (in NRC):

Niet blind staren op Amsterdam, maar uitgaan van de kracht en mogelijkheden die de stad en haar bevolking zelf te bieden hebben

20 Rotterdam Marketing

- Referenties voor gewenste ontwikkelingen ontbreken soms (aan welke buitenlandse stad wil Rotterdam zich spiegelen (Hamburg, Manchester, ?) evenals concrete streefcijfers (omzetten, aantal internationale congressen of bezoekers, etc)

27 Maaskoepel

De Maaskoepel plaatst een kanttekening bij de vele vergelijkingen van Rotterdam met andere steden. "Laat Rotterdam vooral zichzelf zijn en kom los van het jezelf vergelijken met (deels onvergelijkbare) ander steden en regio's."

28 Ton Huiskens

De visie is te oppervlakkig, te kort door de bocht, en te weinig voortbouwend op de kracht van Rotterdam. Mist de genen van de stad in Stadsvisie. 'Bouw een sterke economie en een aantrekkelijke woonstad' is veel te algemeen. Dit is een weinig onderscheidend motto waar niks Rotterdams in zit. Het Rotterdamse woonmilieu is internationaal en divers zowel aan de onderkant als aan de bovenkant. "Bij diversiteit hoort ook een mevrouw uit Hillegersberg en een jonge allochtonen academicus die van zijn studiestad is gaan houden en hier helemaal welkom is en gewoon moslim mag zijn."

42 AIR-debat (bezoeker)

Naar aanleiding van de zijns inziens dramatische positie van de Randstad op het lijstje op blz 17 met Europese en Aziatische steden merkt een bezoeker op dat Rotterdam een voorbeeld moet nemen aan Singapore dat weliswaar politiek minder correct opstoot in de vaart der groeiende wereldsteden

Consequenties voor de Stadsvisie

Wij onderschrijven volkomen de stelling dat de stad moet uitgaan van de kracht en mogelijkheden die de stad en haar bevolking te bieden hebben (zie hoofdstuk 5, wonen). Vergelijkingen met andere steden zijn daarbij niet bedoeld om te kopiëren, maar nodig ter illustratie en om te bepalen hoe Rotterdam er voorstaat. Het klopt dat de twee hoofddoelen van de Stadsvisie, een sterke economie en een aantrekkelijke woonstad, erg algemeen klinken. De nadere invulling ervan is daarentegen gebaseerd op zaken die typisch Rotterdams: de relatie met de haven en de rivier, de hippe en jonge stad met moderne architectuur, design en festivals, etc. Voor de definitieve versie van de Stadsvisie is, zoals gezegd, een streefbeeld voor 2030 ontworpen. Dit streefbeeld zal het Rotterdamse karakter van het document vergroten.

Trots

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2)

De Stadsvisie straalt te weinig de trots op haar inwoners uit.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie toont juist wél de trots op haar inwoners en heeft vertrouwen in hun mogelijkheden. Met deze Stadsvisie willen we de trend keren dat de inwoners die zich ontwikkelen de stad verlaten.

Regionaal/Randstad

4 Stadsregio Rotterdam

De paragraaf 'Regionaal ruimtelijke beleid' straalt de samenhang op regionaal niveau, op het gebied van wonen en werken, te weinig uit. Er is meer aandacht nodig voor de consequenties en benodigde acties op regioniveau. Alleen een verwijzing naar spiegelbeeldig bouwen is te mager.

5 Kromwijk (interview in Rotterdam R)

Rotterdam wordt teveel als een eiland beschouwd: we leven in een regio die bepaald wordt door wisselwerking tussen gemeenten binnen de Zuidvleugel

18 EDBR

Plaats de Stadsvisie in een groter, breder kader. Bespreek de Stadsvisie bijvoorbeeld in het G4-overleg. Benadruk wat de Stadsvisie oplevert aan maatschappelijke waarde voor Rotterdam, de Zuidvleugel en de Randstad.

32 Kamer van Koophandel Rotterdam

De visie is te sterk gefocust op Rotterdam. Keuzes over majeure projecten moeten per definitie op regionale schaal plaatsvinden. Meer open blik naar omliggende regio's in Zuid-Holland, West-Brabant en Zeeland. Die samenhang moet sterker in de Stadsvisie. Voorbeeld is woningbouw waar risico bestaat dat voor andere functies minder plaats is. Compensatie van die ruimte vergt een blik op de regio.

53 H.J. van Oosten

De Stadsvisie geeft weinig blijk van het belang van verbindingen en interacties in regioverband.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie is opgesteld in het bewustzijn van de samenhang met ontwikkelingen in de regio en de Randstad. Tijdens de voorbereiding van de concept-Stadsvisie hebben over die samenhang op alle bijbehorende bestuurlijke niveaus gesprekken plaats gevonden. In het kader van de consultatiefase zijn alle (bestuurlijke) niveaus opnieuw benaderd voor een reactie. De voorstellen voor het realiseren van een aantrekkelijke woonstad zijn mede gebaseerd op regionaal marktonderzoek dat eind vorig jaar is uitgevoerd. Op het punt van het realiseren van een sterke economie baseert de Stadsvisie zich op de Economische Visie uit 2005 die ook op een regionale leest is geschied. Blijkens bovenstaande reacties is de onlosmakelijke verbondenheid van Rotterdam met de Randstad en Regio teveel weggelaten in de concept-Stadsvisie. Dit doet onvoldoende recht aan het belang hiervan. De teksten van hoofdstuk 2 (Ontwikkelingsstrategie) en hoofdstuk 3 (Kernbeslissingen) zijn op dit punt verbeterd.

Relatie met bestaand beleid

15 Deelgemeente Charlois

Wat is trendbreuk; er wordt niet gereageerd op bv RR2020 en Havenplan 2020

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie beschrijft de actuele ruimtelijke koers van Rotterdam. Die sluit aan bij bestaand beleid. Daar waar de koers afwijkt, zoals ten aanzien van de woningbouwopgave in de Zuidplaspolder en het taakstellend woningbouwprogramma in het bestaand stedelijk gebied, wordt dit duidelijk in de Stadsvisie beschreven. Om de Stadsvisie compact qua omvang en leesbaar te houden is er voor gekozen om niet alle afwijkingen expliciet te vermelden.

Analyse

30 Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

Het verhaal van de ontwikkelingsgeschiedenis had beter kunnen doorklinken in de Stadsvisie. Nieuwe ontwikkelingen hebben immers relaties met het verleden, bouwen daarop voort of nemen daar juist afstand van. De raad sluit zich op dit punt aan bij de kritiek van de voorzitter van het Fonds voor Architectuur tijdens het AIR-debat op 21 maart

42 AIR-debat (Rodemond)

In de Stadsvisie ontbreekt een ruimtelijke analyse

48 Adriaan Geuze

Er is iets grondig mis met het stedelijk weefsel in het centrum van de stad. Het bombardement heeft een breuk veroorzaakt met de traditie van de Europese voetgangers- en stratencultuur. Geuze pleit er voor om deze breuk te herstellen. De verdichting van de binnenstad moet gepaard gaan met een fijnere maat en een kleinere korrel. Er moet meer aandacht komen voor leuke straten met kleine winkeltjes en goede plinten.

Consequenties voor de Stadsvisie

Bij het opstellen van de Stadsvisie is nadrukkelijk voor een compacte vorm gekozen. Het accent in de Stadsvisie ligt daarbij niet op terugkijken, maar op vooruitblikken. De uitwerking van de koers naar de toekomst krijgt daarom de meeste ruimte. Over het vertrekpunt voor deze koers, in casu de analyses van waar Rotterdam op dit moment staat, is beknopt maar ons inziens voldoende verslag gedaan in hoofdstuk 2 (Ontwikkelingsstrategie). Tegelijkertijd moeten de programmatische ambities en ruimtelijke mogelijkheden bij de verder uitwerking van de Stadsvisie in de toekomst goed op elkaar worden afgestemd, zoals in het bijzonder hierboven over het stedelijk weefsel van de binnenstad wordt betoogd.

Marketing

20 Rotterdam Marketing

Een hoofdstuk over citymarketing ontbreekt. Vrij vertaald: een prima product maar hoe kun je het nu het beste verkopen? Rotterdam Marketing biedt samen met haar partners haar diensten aan, bijvoorbeeld in de vorm van een bijeenkomst over gebiedsmarketing met de makers van de Stadsvisie en marketingdeskundigen.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Verbeter het imago van Rotterdam want nu stagneert de verkoop van woningen vaak.

53 H.J. van Oosten

Vul de Stadsvisie aan met een imago offensief.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie is niet het soort document waarin een uitgebreide marketingstrategie thuis hoort. Het aanbod van Citymarketing voor een gemeenschappelijke bijeenkomst in het kader van het vervolg op de Stadsvisie wordt in dank aanvaard.

Bij het verkopen van woningen speelt imago inderdaad een belangrijke rol. Dat is niet alleen een kwestie van een goede marketingstrategie, maar het imago moet ook ergens op gebaseerd zijn. In de Stadsvisie is uitgegaan van algemeen aanvaarde beeldvorming omtrent bestaande, populaire Rotterdamse woongebieden. De strategie aantrekkelijke woonstad beoogt die verder uit te bouwen. Door andere gebieden daarmee te verbinden kunnen deze ook profiteren van de bestaande sterke imago's.

Participatie en inspraak

23 Deelgemeente Feijenoord

Er is weinig ruimte voor participatie en inspraak geboden bij de concept-Stadsvisie. De deelgemeente gaat er vanuit dat bewoners en andere belanghebbenden betrokken zullen worden bij de uitwerking van de Stadsvisie

43 Vereniging tot Behoud Kern & Plassen Hillegersberg

Het zou het stadsbestuur sieren als ook met bewonersorganisaties zou worden samengewerkt en als dit zo is dat ook expliciet te vermelden in de Stadsvisie.

44 Ronde tafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 3 Verkeer)

Verbeter het draagvlak voor maatregelen door bewoners vroegtijdig te betrekken

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 6 Vrije tijd en cultuur)

Besteed aandacht aan het begrijpelijk maken van de abstracte lange termijn voornemens voor burgers

50 Centrumraad

De Centrumraad mist de inbreng en betrokkenheid van bewoners in de Stadsvisie

53 H.J. van Oosten

In het concept wordt niet gerept over breed overleg met de burger.

54 Bewonersorganisatie Wielewaal en Huurdersvereniging Wielewaal

De bewonersorganisaties en de huurdersvereniging zijn teleurgesteld over het feit dat in de stadsvisie uitspraken worden gedaan over haar wijk zonder dat de bewoners daarover vooraf zijn geïnformeerd en geraadpleegd.

Consequenties voor de Stadsvisie

In het traject van het totstandkomen van de Stadsvisie is op vele momenten met vele verschillende organisaties gesproken: relevante bestuurslagen, adviesorganen (EDBR, RRRK, etc), tientallen stakeholders (ontwikkelaars, corporaties, ondernemers, onderwijsinstellingen, etc) en intermediaire en belangengroepen zijn in het afgelopen jaar één of meerdere malen geïnformeerd en geraadpleegd over de Stadsvisie.

Daarnaast zijn alle Rotterdamse burgers in de gelegenheid gesteld om hun reactie te geven via internet en zijn ca 2000 straatinterviews afgenomen. Deze consultatie heeft nuttige informatie opgeleverd voor een aanscherping van de Stadsvisie. Vaststelling van de Stadsvisie is niet het einde van het traject. Voordat projecten gerealiseerd worden volgen nog vele uitwerkingsslagen met vele momenten voor inspraak, participatie en samenwerking. Dat hóórt niet alleen, dat moèt ook omdat ruimtelijke ontwikkelingen niet zinvol zijn zonder een breed maatschappelijk draagvlak.

Ruimtelijke vertaling

6 Jean Baptiste Benraad (interview Rotterdam R)

De potenties van de zogeheten kennisas langs de oost-west metrolijn worden onvoldoende benut. 80% van onze studentenwoningen bevindt zich op deze lijn. Bij het binden van jonge mensen met veel potentie speelt het magnetisch veld van de kennisas een belangrijke rol. Plannen die al lang lopen lijken nu voorrang te krijgen waardoor initiatieven zoals bij Erasmus MC, op het DWL terrein en in de Fruithavens, gerelateerd aan de kennisas, in de schaduw komen te staan.

18 EDBR

Het EDBR wenst meer toelichting over hoe ruimtelijk gestalte wordt gegeven aan de wens Noord en Zuid beter met elkaar te verbinden en de verschillende thematische assen: Water-as, Zakelijke-as, Culturele-as en Kennis-as.

51 Deelgemeente Kralingen Crooswijk

De deelgemeente wil dat het complex Woudestein van de Erasmus Universiteit in combinatie met de HES wordt benoemd als kenniscluster/kennisas.

Consequenties voor de Stadsvisie

De begrippen Water-as, Zakelijke-as en Kennis-as worden niet in de Stadsvisie gebruikt. Het begrip Culturele-as zal in het te ontwikkelen binnenstadsplan verder uitgewerkt worden. Het concept van Kennis-as is niet letterlijk als term in de Stadsvisie opgenomen, maar de potenties hiervan worden erkend en zijn duidelijk terug te zien in het kaartbeeld 'Student City'. De verbinding van Noord en Zuid krijgt gestalte in hoofdstuk 4 'Internationale stad aan de rivier'. Zie ook de opmerkingen bij de onderwerpen 3e en 4e stadsbrug in hoofdstuk 6 van deze rapportage.

Sociale aanpak

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

- Niet alleen stenen stapelen, maar ook aandacht voor de sociale aanpak en samenhang
- Proces in 110-Morgen is een goed voorbeeld om binnen de wijk wooncarrière te maken.
- Zorg bij stedelijke vernieuwingsprojecten voor de 'menselijke maat' en goede communicatie met bewoners. Maak ze deelgenoot van de plannen voor hun wijk. Opzoomeren is een goed voorbeeld voor het betrekken van mensen bij hun wijk

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 6 Vrije tijd en cultuur)

Besteed aandacht aan de sociale impact van de maatregelen in de stad

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie is primair een ruimtelijke ontwikkelingsstrategie. In het voorwoord geeft het College aan dat er daarnaast en in onderlinge samenhang ook gewerkt wordt met een sociaal programma, een economische visie en een programma veilig. Dit is geheel in de lijn met de vier pijlers onder het Collegeprogramma. In de inleiding is nogmaals op het belang van samenhang en synergie gewezen. Ook tijdens de uitvoering moet aandacht worden besteed aan de sociale aspecten.

Structuur hoofdstuk 3

53 H.J. van Oosten

Maak hoofdstuk 3 (Kernbeslissing en ruimtelijke consequenties) inzichtelijker door de doelen eerst te formuleren en de kernbeslissingen als uitwerking per doel.

Consequenties voor de Stadsvisie

De structuur van Hoofdstuk 3 is niet gewijzigd. De huidige structuur met de noodzaak van de beslissing ('waarom') en de wijze waarop de kernbeslissing kan worden uitgevoerd ('hoe') is voldoende duidelijk.

4 Kernbeslissingen economie

Analyse

2 Roel in 't Veld

Gebrekkige economische analyse; let op gebruik kennis en diensteneconomie; verhoogde kennisintensiteit heeft ook betrekking op industrie; flink deel dienstenproductie is niet kennisintensief.

42 AIR-debat (Stroink)

Mist de economische analyse in de Stadsvisie: wat is de DNA van de economische structuur van Rotterdam?

45 BOOG

Kan Rotterdam op het gebied van de medische en creatieve economie eigenlijk wel concurrerend zijn?

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie bouwt voort op de Economische Visie uit 2005 en haar belangrijkste speerpunten. Hieraan heeft een goede analyse ten grondslag gelegen. Deze laat zien dat Rotterdam juist op de terreinen van de medische en creatieve sector al concurrerend is en deze positie verder kan uitbouwen. In de economische kernbeslissingen in hoofdstuk 3 komen de belangrijkste speerpunten uit de Economische Visie terug. Sommige onderdelen zoals over bedrijventerreinen en het midden- en kleinbedrijf behoeven meer diepgang en precisie. Deze onderwerpen zijn ten opzichte van de concept-Stadsvisie beter gepositioneerd in de kernbeslissingen en zijn een belangrijk onderdeel van de verdere uitwerking van de Stadsvisie. Een verdere verdieping zal in de loop van 2008 verschijnen in de vorm van 'update' van de Economische Visie.

Economische structuurversterking

53 H.J. van Oosten

Durf het accent werkelijk te verleggen van een eenzijdig door de haven gedomineerde economie naar een veelzijdig gedragen economie. Naast innovatie van de havensector moet er ruimte komen voor andere typen werkgelegenheid in opkomende sectoren als medisch, business, techniek, creativiteit, food en design. Naast "ruimte bieden" in fysieke zin, gaat het ook om andere stimuleringsmaatregelen, zoals het oprichten van een innovatiefaciliteit en het instellen van een innovatiefonds. In de Stadsvisie moet die ambitie veel krachtiger worden neergezet.

Consequenties voor de Stadsvisie

In de Stadsvisie wordt de economische structuurversterking krachtig verwoord in de eerste drie kernbeslissingen. Niet alleen moet de haven slimmer en schoner worden, ook moet de economie verder verbreed worden met kansrijke sectoren als medisch, creatief en vrije tijd. Dit staat geheel in de lijn van de bovenstaande reactie verwoord in het concept. De tekst over de rol van het midden- en kleinbedrijf is aangescherpt (zie hierna onder 'MKB'). Concrete voorstellen voor het verbeteren van het innovatieklimaat in Rotterdam vallen buiten het bestek van de Stadsvisie.

Hoeksche Waard

1 Archined - Dirk van den Heuvel

"Als de gemeente werkelijk zou staan voor een omslag richting hoogwaardige, kennisintensieve economie dan schrapte ze alsnog de locatie Hoekse Waard"

28 Ton Huiskens

"Mijns inziens is het wel erg als de schaarse natuur ten zuiden van de stad gebruikt wordt voor verdere verstedelijking en industrialisering."

31 Commissie Hoeksche Waard

De commissie vraagt om duidelijkheid over de toekomstige behoefte aan havengerelateerde bedrijventerreinen in de Rotterdamse regio in relatie tot de gefaseerde ontwikkeling en herstructurering van terreinen.

Consequenties voor de Stadsvisie

Sommige reacties vragen om het afzien van de Hoeksche Waard. Door de recente uitlatingen van de minister van VROM is dit ook een maatschappelijke discussie geworden. De gemeente blijft streven naar een bedrijventerrein om in het te verwachten toekomstig tekort aan (droge) bedrijventerreinen te kunnen voorzien. Met het rijk en de provincie is afgesproken om op korte termijn onderzoek te doen naar alternatieve locaties. De noodzaak van de aanleg van 120 ha bedrijventerrein in de omgeving van Rotterdam

staat daarbij niet ter discussie. Gezien de uitkomsten van de eerdere studies houdt de gemeente vooralsnog vast aan de Hoeksche Waard.

Zestienhoven

1 Archined - Dirk van den Heuvel

"De mogelijke katalyserende rol van de luchthaven Zestienhoven binnen de Europese netwerken blijft onderbelicht"

Consequenties voor de Stadsvisie

De tekst in de Stadsvisie is op dit punt aangescherpt.

Knooppunten

4 Stadsregio Rotterdam

"De A4-zone (met daarin de knooppunten Vijfsluizen en Schieveste) blijft buiten beschouwing." De stadsregio is van mening dat de prioritering op regionaal niveau moet plaatsvinden. Zij gaat uit van de bereidheid van Rotterdam om hieraan mee te werken.

33 Gemeente Vlaardingen

De gemeente is het niet eens met de uitspraak dat Vijfsluizen pas in ontwikkeling komt na aanleg van de A4-noord. Volgens de gemeente Vlaardingen is de ontwikkeling niet concurrerend ten opzichte andere bedrijvigheidontwikkelingen in de regio en bovendien niet afhankelijk van de aanleg van de A4-noord.

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

De provincie benadrukt het belang van regionale afstemming.

60 Gemeente Schiedam

Schiedam vraagt om meer aandacht van Rotterdam voor de ontwikkeling van Schieveste.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie erkent de noodzaak van afstemming en prioritering van knooppunten op regionaal niveau. Er is immers te weinig 'programma' om alle potentiële knooppuntlocaties mee te vullen. In Kernbeslissing 3 (ruimte voor ondernemers) is dit scherper in de tekst verwerkt. Wel geeft Rotterdam met deze Stadsvisie haar inzet weer. De passage over Vijfsluizen is gewijzigd. De ontwikkeling is immers al gestart. Er is geen aanleiding om de passage over Schieveste (geen kantoorontwikkeling op het Rotterdamse deel van de locatie) te wijzigen.

Stadshavens

4 Stadsregio Rotterdam

In het RR2020 is in de Waalhaven een zoeklocatie voor 50 ha. bedrijventerrein aangegeven. De stadsregio gaat er van uit dat zeer terughoudend met het toevoegen van kantoren in de Waalhaven wordt omgesprongen.

Consequenties voor de Stadsvisie

In RR2020 is in de Waalhaven uitgegaan van 50 ha bedrijventerrein, waarbij uitgegaan is van de toenmalige verwachting dat de havengebonden bedrijvigheid in de Waalhaven fors zou afnemen. Inmiddels is duidelijk dat de havengebonden bedrijvigheid in de Waal-Eemhaven een belangrijke rol blijft spelen waardoor opties voor relatief grootschalige demping ten behoeve van bedrijventerreinen niet aan de orde zijn. Wel zet Rotterdam in op intensiever gebruik van de bestaande terreinen waardoor extra ruimte kan worden gewonnen. Daarnaast wordt in de Waalhaven ook ingezet op een specifiek segment van de kantorenmarkt (internationale havengebonden bedrijven) dat haar kantoren bij de haven wil vestigen. Dit betreft een relatief geringe oppervlakte in de Waalhaven. Deze bedrijven zijn een belangrijke toevoeging aan de Rotterdamse en regionale economie. Bij de opmerking van de stadsregio speelt waarschijnlijk ook de zorg om de bereikbaarheid van deze locatie een rol. Wij erkennen het belang van de bereikbaarheid met het Openbaar Vervoer en de auto bij het ontwikkelen van deze locatie. Met de Stadsregio zal in overleg worden getreden over de verdere uitwerking.

Erasmus Universiteit Rotterdam en andere kennisinstellingen

1 Archined - Dirk van den Heuvel

“Bij het bepalen van een strategie om een betere plek in de Europese netwerken te veroveren heeft Rotterdam met de Erasmus universiteit met economische en juridische faculteiten in potentie een goede uitgangspunt voor verbetering van de eigen situatie.”

2 Roel in 't Veld

Waarom zou Rotterdam extreem kunnen uitblinken in kennis en innovatie?

14 Erasmus Universiteit Rotterdam

Wij vinden het jammer dat de Erasmus Universiteit Rotterdam slechts éénmaal genoemd wordt in het stuk. Bij uitstek de Erasmus Universiteit Rotterdam wil een bijdrage leveren aan het versterken van de economische structuur door middel van kennis en innovatie. Wij staan geheel achter de strategie om hoger opgeleiden voor de stad te behouden. Ook leveren wij een bijdrage aan de internationale ambities van de stad Rotterdam door het aantrekken van buitenlandse studenten. De komende jaren zien wij dit aantal groeien van 2600 naar 5000.

18 EDBR

De EDBR vraagt het college de relaties met de EUR en de TUD explicieter in de Stadsvisie te verwerken. Zo zijn er wat betreft de EUR diverse fysieke ontwikkelingen in relatie met de stad; het uitbouwen van bestaande studentenmilieus, de ontwikkeling van de Kennisas, het fysiek zichtbaar zijn van de EUR in de stad en de ontwikkeling van de campus.

24 Havenbedrijf Rotterdam

De intensieve samenwerking met onderwijs en wetenschap, kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheid, in onder andere het Academic Centre of TransPort zou meer aandacht kunnen krijgen.

Wij willen het havengerichte onderwijs graag met Rotterdam en het bedrijfsleven verder versterken.

Consequenties voor de Stadsvisie

Het belang van de EUR en ander onderwijsinstellingen voor het versterken van de economische positie van Rotterdam en haar regio wordt blijkbaar door velen gedeeld. Dat is in de nieuwe tekst voor hoofdstuk 3 (kernbeslissing 1) beter verwoord. Ook de ambities van de EUR om meer onderdeel van de stad te worden, is duidelijker in de Stadsvisie verwoord. Daartoe is het kader over Student City in hoofdstuk 6 aangepast.

Haven

1 Archined - Dirk van den Heuvel

“De havenfunctie domineert in de Stadsvisie. Alle andere ontwikkelingen lijken hieraan ondergeschikt.”

“Waarom kiest men voor het continueren van de combinatie van zware milieubelasting met een relatief lage economische toegevoegde waarde?” “Rotterdam moet de omslag van oude naar nieuwe economie voluit gaan maken”

15 Deelgemeente Charlois

- Meer inzetten op werk voor Rotterdamers in de haven
- Wel wordt de verplaatsing van fruitoverslag genoemd, maar niet de voor de hand liggende railverbinding naar Freshworld (Barendrecht)

24 Havenbedrijf Rotterdam

“Niet alleen op het gebied van milieu en energie, maar ook op het gebied van bereikbaarheid, security, intensief ruimtegebruik en logistiek zijn innovaties nodig”

De uitwerking van het energietheema is nogal plat. Meer nadruk leggen op energie als economische kans.

- Rotterdam als dé CO2 hub van NW Europa
- Rotterdam als dé Energy port voor CO2 arme energiebronnen en producten
- De ontwikkeling van het meest energie-efficiënte energie- en industriecluster ter wereld.

28 Ton Huiskens

“Ik mis een visie op de haven in Europees perspectief”

32 Kamer van Koophandel Rotterdam:

Haven, industrie, logistiek en de daarmee verbonden dienstverlening zijn nu en in de toekomst fundamenten voor de economie.

42 AIR-debat (De Bruijn)

De haven komt er te bekaaid vanaf in de Stadsvisie en dan met name het deel tussen de Maasvlakte en de stad, alles westelijk van de Maashaven.

Hij wijst ook op de state-of-the-art in de haven en de grote vraag naar nieuwe kenniswerkers en het daaraan gekoppelde belang van goed onderwijs om die nieuwe creatieve havenklasse te op te leiden

Consequenties voor de Stadsvisie

De tekst over de haven in kernbeslissing 1 en 3 is op bovenstaande commentaren aangescherpt. Er is meer nadruk gelegd op het accommoderen van bedrijvigheid met extra toegevoegde waarde en innovatie zoals in de energiesector, fijnchemie en recycling; bedrijvigheid met minder milieubelasting en meer werkgelegenheid. Daar hoort ook een toenemende verweving bij van de haven economie en stedelijke economie in de toekomst. Hierbij moet bedacht worden dat dit een ontwikkeling is die de haven en stad al aan het maken zijn.

MKB

22 De Nieuwe Unie en Woningbedrijf Rotterdam

De mogelijkheden van kleinschalige kennis- en diensteneconomie in de wijken blijven onderbelicht.

23 Deelgemeente Feijenoord

De deelgemeente vraagt speciale aandacht voor het beter laten functioneren van het midden- en kleinbedrijf in de deelgemeente, ihb Boulevard-Zuid, Entrepot, Winkeldriehoek Afrikaanderwijk en de oudere winkellocaties in Vreewijk, Katendrecht en Feijenoord

27 Maaskoepel

De Maaskoepel vraagt om meer aandacht voor versterking van het midden- en kleinbedrijf, vaak de motor voor het microniveau van de wijk (vakmanstad)

32 Kamer van Koophandel Rotterdam

- Ruimte voor ondernemers vergroten (in fysiek, juridisch en innovatief opzicht)
- Wijkeconomie versterken (Pact op Zuid biedt goede mogelijkheden)

41 Deelgemeente IJsselmonde

De aanpak detailhandelsstructuur wordt volledig gemist.

42 AIR-debat (Stroink)

Ziet nieuwe economische structuren ontstaan die voor een deel gedragen worden door allochtone ondernemers

44 Rondetafelgesprekken (Tafel 1 en 2 Wonen)

Op het punt van het behouden van middengroepen voor de stad moet de Stadsvisie nadrukkelijker kiezen voor Rotterdammers met een VMBO-opleiding. Corporaties moeten zich ook meer richten op die groep bijvoorbeeld door het verkopen en/of laten verbouwen van hun woningen of panden beschikbaar te stellen voor startende bedrijfjes.

49 Deelgemeente Delfshaven

De deelgemeente wil graag dat de Nieuwe Binnenweg wordt aangewezen als 'economische kanszone' hetgeen een significante bijdrage zal leveren aan gentrification, Student City en de versterking van de creatieve economie. Ook is de deelgemeente voorstander van menging in woonwijken met geen overlastgevend functies als ateliers, architectenbureaus en (para)medische bedrijvigheid.

Consequenties voor de Stadsvisie

De tekst over het belang van het MKB voor het wonen en werken in Rotterdam is in hoofdstuk 3 beter geformuleerd. In de komende jaren zal in overleg met het midden- en kleinbedrijf een nadere concrete uitwerking worden gegeven aan de verdere ontwikkeling van de sector.

Bedrijfsterreinen

4 Stadsregio Rotterdam

"De kwaliteitsverhoging d.m.v. herstructurering van bedrijventerreinen is in de Stadsvisie onderbelicht"

7 Deelgemeente Noord

Bestaande bedrijfsterreinen moeten worden gerevitaliseerd en zo min mogelijk worden uitgebreid (om landschap te sparen)

16 Deelgemeenten Charlois, Feijenoord, Hoogvliet en IJsselmonde

Wij willen graag een visie op de binnenstedelijke bedrijfsterreinen en de bedrijfsterreinen aan de rand van de stad

24 Havenbedrijf Rotterdam

Er ontbreekt een duidelijke strategie van herstructurering en intensivering van bedrijventerreinen in en rond Rotterdam.

56 Ministerie van VROM

VROM constateert een strijdigheid in de ambitie om de woningbouwtaakstelling binnenstedelijk op te lossen en tegelijkertijd bedrijventerreinen buiten de stad in het groen te realiseren in het belang van de economische structuurversterking. Herstructurering en intensivering van bestaande bedrijfsterreinen zou één van de kernpunten moeten zijn voor de een duurzame ruimtelijk-economische groei.

Consequenties voor de Stadsvisie

Het aspect van revitalisering, intensivering en herstructurering van bestaande bedrijfsterreinen is onderbelicht in de stadsvisie. Dat is onterecht. Het beter laten functioneren van bestaande terreinen past volledig in het concept van intensiever gebruik van het bestaand stedelijk gebied. Deze omissie is in de tekst rechtgezet. Desalniettemin is de realisatie van enkele terreinen buiten het bestaand stedelijk gebied onvermijdelijk. Zo bestaat er geen geschikt binnenstedelijk alternatief voor de Hoeksche Waard om in de verwachte behoefte aan 120 ha bedrijfsterreinen ten zuiden van Rotterdam te voorzien. Wel is met het rijk en de provincie afgesproken om op korte termijn onderzoek te doen naar alternatieve locaties voor de Hoeksche Waard. De noodzaak van de aanleg van 120 ha nieuwe bedrijfsterreinen staat daarbij niet ter discussie. Ook de realisatie van een hoogwaardig bedrijventerrein in Schieveen is al enige tijd een van de pijlers onder de strategie om de economie te versterken en is verankerd in actueel en vastgesteld regionaal en provinciaal beleid. Het agrarisch landschap dat daarvoor moet wijken wordt gecompenseerd door een meer divers en rijker natuurgebied dat in beheer komt van de Vereniging voor Natuurmonumenten.

Creatieve economie

7 Deelgemeente Noord

Wil graag aanwijzing van het Oude Noorden (Zwaanshals, Noordplein, Zomerhof, Hofbogen, Statenweg/ Stadhoudersweg, Bergselaan/Schieweg) als kanszone

22 De Nieuwe Unie en Woningbedrijf Rotterdam

We vragen ons af of Rotterdam zich wat betreft het creatieve cluster voldoende onderscheidt van andere grote steden in de Randstad.

30 Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

- De raad wijst erop dat de creatieve industrie weliswaar in absolute zin minder groot mag zijn dan in de andere grote steden, de groei is in Rotterdam groter dan elders. "Op het gebied van architecten- en ontwerp bureaus voeren we zelfs de landelijke lijstjes aan."
- Het stimuleren van de creatieve sector dient niet beperkt te blijven tot de AV-sector. De raad verwijst in dit verband naar een gezamenlijk met EDBR uitgebracht advies waarin 4 kansrijke clusters worden aangewezen: architectuur, vormgeving en productinnovatie, media en muziek.
- De RRC mist in de opsomming op blz 31 het World Music and Dance Centre dat Codarts in Delfshaven gevestigd heeft: de eerste Brede School in zijn soort op HBO-niveau die buiten de reguliere schooluren op laagdrempelig wijkniveau een kans biedt aan talentvolle jongeren op het gebied van dans en muziek zonder het vereiste toelatingsniveau.
- In het verlengde van het (inter)nationaal vermaarde clubcircuit bepleit de RRC "om Rotterdam tot dé innovatieve popstad van Nederland te ontwikkelen en beveelt aan om een 'Music-Mile' in het stadscentrum te creëren rondom een grootstedelijk poppodium met een interdisciplinaire programmering."
- Naast de Middenzaal en het Stadsmuseum zouden op blz 32 ook het nieuwe bioscoopcomplex voor Lantaarn/Venster op de Wilhelminapier moeten worden genoemd

32 Kamer van Koophandel Rotterdam:

projecten noodzakelijk waarin de regio Rotterdam aantrekkelijker en bekender wordt voor (zakelijke) bezoekers (versterking van vrijetijdseconomie, creatieve industrie en marketing van de regio)

41 Deelgemeente IJsselmonde

Op Verolme locatie liggen kansen voor de creatieve sector. Gepleit wordt deze locatie op te nemen in de tekst en op kaart blz. 35.

Consequenties voor de Stadsvisie

Het belang dat in de Stadsvisie wordt gehecht aan het versterken van het creatieve cluster in Rotterdam staat gezien de reacties niet ter discussie. In de tekst is scherper geformuleerd op welke wijze en in

welke mate het Rotterdamse creatieve cluster zich onderscheidt van de andere grote steden. Daarbij is ook het advies dat de RRKC samen met de EDBR heeft uitgebracht om architectuur, vormgeving en productinnovatie, media en muziek aan te wijzen als de vier meest kansrijke clusters binnen de creatieve economie, meegenomen in de tekst bij kernbeslissing 1.

Er is onderzoek gedaan naar de kansen voor creatieve economie in de stad. De Verolme-locatie is daar niet uit naar voren gekomen als bijzonder kansrijke locatie. Bovendien is de bedoeling van de Stadsvisie om juist selectief te zijn en prioriteiten aan te geven.

Vrijtijdseconomie

18 EDBR

Het EDBR vraagt zich af of de Stadsvisie ambitieus genoeg is over vrijetijdsbesteding. Wordt er genoeg ruimte gereserveerd voor hotels en grote publiekstrekkers en welke ruimte is nodig als Rotterdam in 2028 de Olympische spelen zou willen faciliteren?

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie geeft aan hoe de vrijetijdclusters als Centrum, Ahoy/Zuidplein en Stadionpark verder ontwikkeld kunnen worden. Het ontwikkelen van nieuwe locaties voor dit soort voorzieningen is voorlopig onnodig en ongewenst, aangezien er dan concurrentie tussen locaties onderling optreedt. De Stadsvisie laat voldoende ruimte voor de ontwikkeling van ideeën en kansen voor de Olympische Spelen in 2028. De invulling naar concrete faciliteiten en locaties zal in het vervolgtraject vorm moeten krijgen.

23 Deelgemeente Feijenoord

Bij gebrek aan bedrijfsterreinen binnen de deelgemeentegrenzen wil de deelgemeente graag inzetten op versterking van de vrijetijdseconomie om daarmee een bijdrage te leveren aan het aantrekkelijker maken van wonen en werken op zuid. Een verdere groei van het Eat-en-Meet-concept wordt gewenst.

Consequenties voor de Stadsvisie

De inzet van de deelgemeente past binnen de Stadsvisie. Eat-en-meet is ook in de Stadsvisie opgenomen.

49 Deelgemeente Delfshaven

Wat betekent de aanduiding 'imago bepalende plek' voor Historisch Delfshaven en welke initiatieven worden genomen om dit imago te versterken?

De deelgemeente wijst op de aanwezigheid van het Lloyd Multiplein dat enkele jaren geleden is gerealiseerd en dat gezien de goede bereikbaarheid kan fungeren als stedelijk evenemententerrein.

Consequenties voor de Stadsvisie

Het begrip 'imago bepalende plek' wordt gehanteerd in relatie tot de kwaliteit van de buitenruimte. Daar waar Rotterdam veel mensen ontvangt moet de openbare ruimte piekfijn op orde zijn. Dat vergt ondermeer investeringen in het beheer in de toekomst.

Kennis- en diensteneconomie

27 Maaskoepel

- De Maaskoepel onderschrijft de inzet op de kennis- en diensteneconomie om midden- en hogere inkomens vast te houden en aan te trekken. Opmerkelijk is het dan ook in haar ogen dat de VIP-gebieden zich met name richten op de kapitaalintensieve, havengerelateerde bedrijfsvormen. De Maaskoepel bepleit een groter accent op de spin-off van aanwezige HBO- en universitaire instellingen. Deze 'schone' vorm van werkgelegenheid kan ook beter gecombineerd worden met wonen
- De ontwikkeling van de kennis- en diensteneconomie wordt in de Stadsvisie vrijwel exclusief aan de noordzijde gedacht. "Het gevaar dreigt dat Zuid daarmee verder achterblijft als aantrekkelijk woonmilieu. Met het Pact op Zuid hebben partijen juist de handen ineengeslagen om Rotterdam Zuid weer aantrekkelijk te maken om te wonen en te werken"

Consequenties voor de Stadsvisie

De VIP-gebieden richten zich niet uitsluitend op kapitaalintensieve en havengerelateerde projecten.

VIP-gebieden als Stadionpark en Ahoy/Zuidplein richten zich op geheel andere economische sectoren.

Daarnaast zijn er ook enkele VIP-gebieden met een gemengd karakter zoals het Laurenskwartier of Stadshavens, die een veel bredere economisch spectrum bedienen.

De Erasmus Universiteit en andere onderwijsinstellingen zijn van groot belang voor de verdere versterking van de Rotterdamse economie en is scherper in de tekst verwoord.

De verdere uitbreiding van de kennis- en diensteneconomie wordt primair aan de noordzijde gedacht vanwege het vestigingsklimaat aldaar en de aansluiting bij de Randstad. Op Rotterdam-Zuid is op kleinere schaal ook sprake van deze economische sector, bijvoorbeeld Kop van Zuid, Noordereiland, MCRZ en Waalhaven OZ en RDM. Voor Zuid wordt vooral ingezet op een betere bereikbaarheid van deze werkgelegenheid in de kennis en dienstensector in de Randstad door de bouw van een nieuw IC-station en de 3e stadsbrug. Nog belangrijker voor de werkgelegenheid op Zuid is het versterken van het midden- en kleinbedrijf.

Medisch cluster

41 Deelgemeente IJsselmonde

MCRZ wordt gemist in de tekst over de uitbouw van het medisch cluster en bij de kernbeslissing ruimte voor bedrijven. Gepleit wordt voor het beter opnemen van MCRZ in de tekst en op kaart blz 35.

Consequenties voor de Stadsvisie

Het Medisch Centrum Rotterdam Zuid (MCRZ) staat vermeld op de kaart sterke economie in hoofdstuk 3 en in de tekst van hoofdstuk 6.

Doelgroepen

1 Archined - Dirk van den Heuvel

"Eenzijdige focus op de creatieve klasse". Te weinig aandacht voor senioren.

2 Roel in 't Veld

Doelstelling in voorwoord om aan onderkant achterstand in te lopen en vast te houden aan de bovenkant doet verdenking rijzen dat middengroepen worden verwaarloosd.

6 Jean Baptiste Benraad (interview Rotterdam R):

Investeren in starterwoningen op kennis: intentie staat er, maar de realisatie niet. In Stadsvisie onvoldoende concreets om aan te nemen dat we jonge groepen gaan vasthouden

8 Wytze Patijn (in NRC):

Meer kapitaalcrachtige en autochtone burgers uit de bestaande wijken moet je trachten te binden

14 Erasmus Universiteit Rotterdam

De nadruk moet allereerst liggen op het binnenhalen van studenten en daarna het behouden voor de stad.

15 Deelgemeente Charlois:

Studenten faciliteren en na de studie vasthouden wordt niet expliciet genoeg genoemd.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007(Tafel 1 en 2 Wonen)

- Meer aandacht voor seniorenhuisvesting nodig. Verbouw leegstaande kantoorgebouwen tbv ouderenhuisvesting. Het doorstroomproject 'van ruim naar beter' verdient herhaling.
- Behoud studenten voor de stad.
- Er moet meer aanbod voor starters op de woningmarkt komen

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007(Tafel 4 Milieu)

- De Stadsvisie lijkt niet bedoeld voor Rotterdammers
- Waarom rijke mensen naar de stad halen (want die geven er toch maar weinig uit) en bestaande bewoners 'wegpesten' (Nieuw Crooswijk)

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 6 Vrije tijd en cultuur)

De armoedeproblematiek is nog steeds een issue in Rotterdam. De stadsvisie mag niet de indruk wekken dat de kansarmen worden weggejaagd en de rijken er voor in de plaats komen.

45 BOOG

Deze Stadsvisie is niet bedoeld voor de bewoners van Rotterdam. Senioren ontbreken als doelgroep. Er is onvoldoende vraag naar appartementen.

55 C. Vulto

Het op grote schaal slopen van betaalbare huizen is niet alleen kapitaalvernietiging, het gaat ten koste van de minst draagkrachtigen in de stad.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie beoogt het bouwen voor alle Rotterdammers. Het vasthouden van midden- en hogere inkomens en hoger opgeleiden wordt ingegeven door de hoofddoelstelling, nl om te komen tot een meer evenwichtige bevolkingsamenstelling. In de Stadsvisie wordt dit ook wel aangeduid met het tegengaan van selectieve migratie. Nu komt het te vaak voor dat mensen die wat meer te besteden hebben of mensen met een hogere opleiding buiten Rotterdam gaan wonen omdat ze niks naar hun gading vinden in de stad. Het is zuur om te zien hoe veel Rotterdammers die zich ontwikkelen en een goede baan en een goed inkomen verwerven, besluiten om de stad te verlaten. Dat is slecht voor het woon-, werk- en leefklimaat van Rotterdam. Tegelijkertijd mag niet de indruk ontstaan dat de stadsvisie niet ook de belangen van alle Rotterdammers dient. De aangepaste tekst in hoofdstuk 3 van de Stadsvisie verwijst explicieter naar belangrijke doelgroepen zoals sociale stijgers, studenten en pasafgestudeerden, jongeren, jonge gezinnen en senioren. De voorstellen voor economische structuurversterking beogen ook het bestrijden van de armoede in Rotterdam. Daarmee worden allerlei groepen bereikt die deel uitmaken van een evenwichtige bevolkingssamenstelling.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007(Tafel 1 en 2 Wonen)

Zorg voor goed toegankelijke woningen, niet alleen voor mensen met een lichamelijke beperking, maar ook bijvoorbeeld moeders met kinderwagens

Consequenties voor de Stadsvisie

Een goede vormgeving van de woningen en de woningplattegronden is van groot belang. Bij de uitwerking in de projecten spelen dit soort punten een rol om te zorgen dat de goede doelgroepen daadwerkelijk in

de voor hen bedoelde woningen kunnen wonen. In de Stadsvisie zelf worden op dit detailniveau geen uitspraken gedaan.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Een behoorlijke analyse van de bevolkingssamenstelling ontbreekt.

Consequenties voor de Stadsvisie

Ten aanzien van de samenstelling van de bevolking en de ontwikkelingen daarin heeft een degelijke analyse plaatsgevonden. Hierdoor weten we ook dat het proces van selectieve migratie voor Rotterdam op dit moment aan de orde is. Ook de regionale woningbehoefte onderzoeken waar deze Stadsvisie zijn input aan ontleend heeft zijn gebaseerd op analyses van bevolkingsontwikkelingen.

Vraaggericht bouwen

23 Deelgemeente Feijenoord

Bepleit om voorrang te geven aan bewoners die in hun eigen wijk of binnen de deelgemeente Feijenoord een wooncarrière willen maken bij het bouwen van (middel-)dure woningen

27 Maaskoepel

- De inzet om van Rotterdam weer een aantrekkelijke woonstad te maken, ook voor de huishoudens met een midden- of hoog inkomen, wordt gedeeld. Daarbij moet aangesloten worden bij de bestaande identiteit en het bestaande imago van de stad Rotterdam. De ambitie om een aantrekkelijke woonstad te realiseren, moet in verdere uitwerking gericht worden op alle Rotterdammers, dus ook de minder hoog opgeleide Rotterdammers die in het concept "ontbreken".
- De corporaties maken zich sterk voor vitale en aantrekkelijke woonwijken waarbinnen een complete wooncarrière kan worden doorlopen. "Verandering van de economische positie van gezinnen moet niet min of meer automatisch wonen in andere wijk inhouden"
- De Maaskoepel heeft de indruk dat de resultaten van De Grote Woontest te mager in de Stadsvisie worden ingevuld. Immers, een van de belangrijkste conclusies van de test, nl de behoefte aan meer grondgebonden woningen, staat op gespannen voet met het concept van de 'compacte stad'. "Wellicht dat in het centrumstedelijke woonmilieu de nadruk meer kan liggen op de bouw van appartementen, maar in de overige gebieden kiezen wij voor uitbreiding van de voorraad grondgebonden woningen en bij de herstructurering van wijken en buurten en alleen voor appartementen waar dit doelmatig en gewenst is".

Consequenties voor de Stadsvisie

Hiervoor is al betoogd dat de Stadsvisie een aantrekkelijke woonstad voor alle Rotterdammers beoogt. Dat wordt vanuit een stedelijk perspectief benaderd. Het bevorderen van een "wooncarrière binnen de wijk" wordt onderschreven. Dit wordt vooral nagestreefd door te zorgen voor een juiste woningvoorraad binnen de wijk in plaats van het toepassen van toewijzingsregels.

De Stadsvisie borduurt voort op de conclusies uit de Grote Woontest. Hieruit komen ook de woonmilieus voort waar in de Stadsvisie op ingezet wordt. Op grond van nauwkeurig onderzoek is vastgesteld dat er voldoende locatiedcapaciteit is om in de komende 15 jaar vele duizenden grondgebonden woningen te bouwen in nieuwe rustig- en groenstedelijke woonmilieus in het bestaand stedelijk gebied van Rotterdam.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Laat meer mensen hun eigen woning bouwen in de stad. Woningen niet alleen door grote projectontwikkelaars laten bouwen.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie doet geen uitspraak over wie welke woningen moet bouwen. Projectontwikkelaars en corporaties zullen altijd een grote rol blijven spelen. Op diverse plekken in de stad (Nesselande, Katendrecht) zijn initiatieven waar mensen zelf hun woning kunnen bouwen.

Regionale woningmarkt

4 Stadsregio Rotterdam

De Stadsregio ondersteunt de keuze verder te intensiveren in de bestaande stad en het opvoeren van het bouwprogramma van 3000 naar 4000 woningen.

De Stadsvisie besteedt echter te weinig aandacht aan de regionale woningmarkt. Ook de sociale effecten van het woonbeleid komen in de Stadsvisie niet aan de orde.

Aangenomen wordt dat de aanpassing van het slooptempo geen consequenties heeft voor de woningbouwafspraken 2005-2010.

27 Maaskoepel

De Maaskoepel bepleit aandacht van de regionale aspecten van de ambitie om van Rotterdam een aantrekkelijke woonstad te maken:

- daarvoor is goede afstemming en samenwerking nodig met regiogemeenten en corporaties.
- de nu ervaren 'drempels' bij interregionale verhuizingen moeten verlaagd of weggenomen worden. In dit verband stelt de Maaskoepel voor om het principe en de uitwerking van 'spiegelbeeldig bouwen' te evalueren

Consequenties voor de Stadsvisie

De woningmarkt in Rotterdam is sterk regionaal georiënteerd en daarom moeten op dit schaalniveau afwegingen gemaakt worden. Een regionaal woningmarktonderzoek heeft ten grondslag gelegen aan het taakstellende woningbouwprogramma van 56.000 nieuwe woningen in Rotterdam in de periode 2005-2020. De regionale woningbouwafspraken voor de periode 2005-2010 en het principe van 'spiegelbeeldig bouwen' staan niet ter discussie. De tekst in hoofdstuk 3 over de kernbeslissingen over wonen is op het voorgaande aangescherpt.

Bouwen in bestaand stedelijk gebied

6 Jean Baptiste Benraad (interview in Rotterdam R)

Ziet te weinig terug van Geuze (Erasmus MC, DWL-terrein en Fruithavens)

15 Deelgemeente Charlois

Charlois komt onder druk te staan door letterlijk elke open plek te beleggen met grote woningbouwlocaties; hiermee wordt voorbijgegaan aan groene kwaliteiten van Zuid. We zetten grote vraagtekens bij minutieus onderzoek en de haalbaarheid van 56.000 woningen. Bouwen in het Zuiderpark levert onrust en irritatie op, terwijl er gezien de grote bouwopgaven tot 2030 voldoende werk is.

23 Deelgemeente Feijenoord

Aandacht wordt gevraagd voor een goede afweging waar wel of niet verdicht wordt mede met het oog op de wateropgave en de milieuproblematiek.

Naast verdichting zal in Feijenoord ook in een aantal gebieden verdunning moeten plaatsvinden

27 Maaskoepel

De Maaskoepel onderschrijft het toevoegen van meer woningen en voorzieningen in bestaand stedelijk gebied mits "aandacht wordt gegeven aan oplossingen voor parkeerdruk, geluidsoverlast, verdere verslechtering van de luchtkwaliteit en het verlies van nu al zo spaarzaam groen en openbare ruimte. (...) We zijn benieuwd welke instrumenten en middelen hiervoor beschikbaar komen".

30 Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

De raad onderschrijft de keuze van de Stadsvisie om in plaats van nieuwe woonwijken te ontwikkelen, bestaande sterke wijken verder uit te bouwen. Men omarmt in dit opzicht de visie die Adriaan Geuze in 2005 tijdens de Architectuurbiennale heeft uitgedragen: niet uitbreiden naar het Groene Hart, maar inbreiden op aantrekkelijke locaties in bestaande wijken. Daarbij zou volgens de raad gekozen moeten worden voor "die delen van wijken die qua ligging en architectuur nu al mooi zijn."

43 Vereniging tot Behoud Kern & Plassen Hillegersberg

Het is onduidelijk wat bedoeld wordt met het uitbouwen van groene woonmilieus. Het verdient aanbeveling dat het gaat om het behouden van bestaande en aanvulling met nieuwe groenstedelijke woonmilieus. Voorkom volbouwen van de relevante groene delen.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

- Verdichten is niet goed voor de leefbaarheid
- Verdichten zal in de praktijk veel hoogbouw betekenen terwijl er grote vraag is naar laagbouw (grondgebonden woningen)
- Door verdichten verdwijnt groen uit de stad
- Bouwen op sportvelden jaagt mensen uit de stad
- Verdichten en milieu gaan niet samen

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Door de accumulatie van functies en voorzieningen worden het geluidsprobleem steeds nijpender.

Consequenties voor de Stadsvisie

Uit het merendeel van bovenstaande en veel andere reacties op de Stadsvisie blijkt dat de principiële keuze om voortaan uitsluitend te bouwen binnen het bestaande stedelijk gebied breed wordt gedragen. Door de verdichting wordt Rotterdam een betere en aantrekkelijkere stad. Verdichting brengt veel voordelen met zich mee, van het sparen van het buitengebied tot het vergroten van het draagvlak van tal van binnenstedelijke voorzieningen. Tegelijkertijd wordt in de kritieken terecht gewezen op de keerzijde van deze medaille. Kiezen voor bouwen binnen bestaand stedelijk gebied brengt ook tal van problemen met zich mee waarvoor alles op alles moeten worden gezet om ze goed op te lossen. Denk aan knelpunten op het gebied van waterberging, milieuhinder, verkeerssysteem en parkeren. Dat is de uitdaging waarvoor de Stadsvisie zich gesteld ziet: zorgen dat deze problemen worden aangepakt en worden omgebogen tot kansen voor een aantrekkelijke woonstad. Gebruik water als kwaliteit in de buitenruimte. Leg minder maar wel beter groen aan. Bouw stadstunnels voor een betere doorstroming en een hogere leefkwaliteit. Pas groene daken toe. Zorg voor schonere motoren. Pareer verkeerscongestie met P&R-voorzieningen, beter openbaar vervoer en fietsroutes. Los de geluidsproblematiek op door het combineren van functies en een handige stedenbouwkundige structuur. Mede met het oog hierop zijn in hoofdstuk 3 van de Stadsvisie vier 'randvoorwaardelijke kernbeslissingen' geformuleerd die veel aandacht en inzet in de komende jaren zullen vergen.

De binnenstedelijke woningbouwcapaciteit is nauwkeurig onderzocht. De studie van Geuze (West 8) is daarvoor mede de onderlegger geweest. De beschikbare capaciteit in de periode 2005 tot 2020 bedraagt circa 66.000 woningen. Een taakstellend bouwprogramma van 56.000 woningen wordt als het maximaal haalbare beschouwd binnen de opnamecapaciteit van de (regionale) woningmarkt.

Uitbouwen van groene woonmilieus gaat inderdaad uit van behoud van bestaande, goed functionerende groenstedelijke woonmilieus. Toevoegen gebeurt door te bouwen in bestaand stedelijk gebied en dat mag niet ten koste gaan van de waardevolle groene delen van de stad. 'Groen' verdwijnt alleen als de ruimtelijke kwaliteit van het geheel er op vooruit gaat. Bouwen in bestaand stedelijk gebied gebeurt met name op braakliggende terreinen, sportvelden die vrijkomen door samenvoeging, restgroen, leegstaande bedrijfsgebouwen, etc. Zie ook de reactie bij "buitenruimte en groen" verderop in dit rapport. De tekst in de Stadsvisie is naar aanleiding van hetgeen hierboven staat verduidelijkt.

Woonmilieus

3 Deelgemeente Overschie:

Naast het 'merk' Groot Hillegersberg moet ook ruimte zijn voor andere sterke 'merken' die in de komende jaren worden gerealiseerd in Park Zestienhoven en door de wijkvernieuwing obv de op te stellen ontwikkelingsvisie die Overschie aantrekkelijk zullen maken voor middeninkomens

51 Deelgemeente Kralingen Crooswijk

De Esch moet toegevoegd worden aan de (uit) te bouwen sterke woonmilieus. Beter toegelicht moet worden wat verstaan wordt onder "(uit)bouwen sterke woonmilieus".

Consequenties voor de Stadsvisie

De toelichting op (het uitbouwen van) gewenste woonmilieus is verbeterd. De drie woonmilieus die de Stadsvisie onderscheidt fungeren niet als keurslijf maar laten tal van uitwerkingen toe. Op dit moment is het voorbarig om te veronderstellen dat de invloedssfeer van het woonmilieu 'Groot Kralingen' reikt tot aan De Esch en de woningontwikkeling ter plaatse mede zou kunnen bepalen. In de wat verdere toekomst als het uitbouwen van 'Groot Kralingen' verder vorm heeft gekregen, kan overwogen worden om De Esch mee te nemen. Dan zijn ook uitspraken nodig over mogelijkheden om de barrièrewerking van de Abram van Rijckevorselweg op te heffen.

38 Bewonersvereniging Kralingen Oost

Er wordt in de Stadsvisie en ook in andere plannen van de gemeente afbreuk gedaan aan het aantrekkelijke woonmilieu van Kralingen Oost, door bouwprojecten en door het miskennen van verkeersproblemen en geluidsoverlast.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie gaat zorgvuldig om met waardevolle woonmilieus zoals in Kralingen Oost. Die moeten immers gekoesterd en uitgebreid worden. Als waardevolle woonmilieus bedreigd worden door bouwactiviteiten en/of verkeersmaatregelen moet daar onmiddellijk aandacht aan worden besteed. Dat gebeurt veelal op het schaalniveau van de deelgemeente als onderdeel van concrete planontwikkeling.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 5 Openbare ruimte, sport en recreatie)

Meer aandacht nodig in Stadsvisie voor wijk- en buurtvoorzieningen (gymlokalen, speeltuinen, bereikbaarheid).

Consequenties voor de Stadsvisie

Het principe wordt volledig onderschreven. Dit is precies wat we met woonmilieus bedoelen en het belang van deze voorzieningen is ook in de Stadsvisie benoemd.

54 Bewonersorganisatie Wielewaal en Huurdersvereniging Wielewaal

Men is tegen verdichting van en hoogbouw in de Wielewaal.

Consequenties voor de Stadsvisie

De stedenbouwkundige uitwerking van de herstructureringsplannen van de Wielewaal zijn nu nog niet aan de orde. De Stadsvisie deelt de wijk toe aan de categorie 'zoekgebied voor groenstedelijk woonmilieu' gezien de potenties van de omliggende wijken en de nabijheid van het Zuiderpark. Hoogbouw maakt geen onderdeel uit van dit woonmilieu.

Aantrekkelijke woonstad

53 H.J. van Oosten

Zet in op de veelzijdigheid als metropool en niet louter op woonstad. Concentreren op woonstad kan leiden tot Almere-achtige situaties (Zoetermeer, Leidsche Rijn). Zet ook in op de 'unique selling points' en dat wat Rotterdam onderscheidt van andere steden (festivals, architectuur, design, etc) van Rotterdam.

Consequenties voor de Stadsvisie

Vanzelfsprekend worden de mogelijkheden om Rotterdam aantrekkelijker te maken om te wonen niet alleen bepaald door het aanbieden van gewilde woonmilieus maar ook door de veelzijdigheid van de stad in zijn geheel en de beeldvorming die daarover bestaat. Die integrale opvatting is uitgangspunt van de stadsvisie. Voor 'Almere-achtige' situaties hoeft niet gevreesd te worden. De 'unique selling points' zitten stevig verankerd in de Stadsvisie.

Zuidplas

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

Het nu al trekken van definitieve conclusies, ten aanzien van de noodzakelijkheid van woningbouw in de Zuidplas, achten wij voorbarig. Bovendien is de "ventiefunctie" van de Zuidplas nog niet concreet vormgegeven.

Consequenties voor de Stadsvisie

Inmiddels heeft hierover overleg tussen de gemeente en de provincie plaats gevonden en zijn afspraken gemaakt die in de lijn van de Stadsvisie liggen.

Herstructurering

15 Deelgemeente Charlois

Oud Charlois, Carnisse en Wielewaal staan nog niet eens op de kaart (pag 48):

27 Maaskoepel

- "Er zijn extra inspanningen nodig om zwakke buurten en kanten van Rotterdam actief te verbeteren zeker daar waar het gaat om de primaire aandachtsgroepen van corporaties"
- Bij herstructurering wordt de integrale benadering sociaal-fysiek-economisch in het concept nog onvoldoende onderschreven.

Consequenties voor de Stadsvisie

Bij de kaart met herstructureringsgebieden (bij Kernbeslissing 6) wordt duidelijker vermeld dat het de 'huidige' herstructureringsgebieden betreft. Het traject voor de 'nieuwe' herstructureringsgebieden is gestart. Het integrale concept voor de herstructurering staat niet ter discussie.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Aandacht voor het sociale proces in herstructureringsbuurten:

- Er bestaat angst voor het vastlopen van de herhuisvesting voor het sloopprogramma van 28.000 woningen
- Zorg voor 'rust' in het herhuisvestingsproces komende 15 jaar.

54 Bewonersorganisatie Wielewaal en Huurdersvereniging Wielewaal

Men erkent de noodzaak van herstructurering van de Wielewaal. Maar de doelstelling om de midden- en hogere inkomensgroepen te behouden voor de stad mag niet ten koste gaan van de betaalbare woningen waarop veel bewoners van de Wielewaal aangewezen zijn.

Consequenties voor de Stadsvisie

De opgave waar Rotterdam voor staat is groot. Herhuisvesting is tijdens de uitvoering een belangrijk aandachtspunt. Ondanks de herstructureringsplannen houdt Rotterdam een groot aanbod aan betaalbare woningen. In het uitvoeringsprogramma van de woonvisie komt dit onderwerp aan de orde. De koers van de Stadsvisie wordt hier niet door gewijzigd.

Bestaande woningvoorraad

7 Deelgemeente Noord

De deelgemeente benadrukt dat een actieve aanpak nodig is en blijft van de verouderde particuliere voorraad.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Er is meer aandacht nodig in de Stadsvisie voor de bestaande woningvoorraad. Ook bijvoorbeeld mbt de beheerstructuur van kleine VvE's.

49 Deelgemeente Delfshaven

Deelgemeente wil graag dat de Stadsvisie ook de wijk Oud Mathenesse bij naam noemt als een wijk waar in de komende jaren actief moet worden ingezet op de particuliere woningvoorraad.

51 Deelgemeente Kralingen Crooswijk

De deelgemeente stelt voor om het gebied rond de Lusthofstraat aan te geven als proactieve aanpak particuliere voorraad.

60 Gemeente Schiedam

Schiedam vraagt om aandacht voor de afnemende woon- en leefkwaliteit van de wijk Oost. Gezien de directe relaties met de naastliggende wijk op Rotterdams grondgebied is het van belang dat Rotterdam attent is op de achteruitgang aldaar. Daarover staat weinig in de Stadsvisie.

Consequenties voor de Stadsvisie

De actieve aanpak van de verouderde particuliere woningvoorraad wordt voldoende helder beargumenteerd en beschreven in de concept-versie als onderdeel van kernbeslissing 6. Oud Mathenesse en Lusthofstraat e.o. zijn in de definitieve versie vergelijkbaar met de genoemde wijken op zuid vermeld.

6 Randvoorwaardelijke kernbeslissingen

Water

7 Deelgemeente Noord

De wateropgave van 100.000m² voor het Oude Noorden, Agniesbuurt, Liskwartier en Kleiwegkwartier is enorm gezien de hoge bebouwingsdichtheid.

12 Deelgemeente Hoogvliet

Hoogvliet vraagt om spoedige duidelijkheid over de vraag naar extra waterbergingscapaciteit opdat dat nog in de plannen kan worden meegenomen

15 Deelgemeente Charlois:

blijft in Stadsvisie onder de maat: te dun temeer omdat investeringsgelden ontbreken; moet nu wel meegenomen worden in de plannen en financiële afspraken met corporaties

16 Deelgemeenten Charlois, Feijenoord, Hoogvliet en IJsselmonde

De concept Stadsvisie gaat nauwelijks in op de problematiek van de wateropgave en de financiële consequenties daarvan.

44 Rondtafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 5 Openbare ruimte, sport en recreatie)

Koppeling waterberging en woonmilieus houdt risico in: zorg dat de wateropgave niet wordt vertraagd door stagnerende woningbouw

51 Deelgemeente Kralingen Crooswijk

De deelgemeente vraagt aandacht voor een herberekening van de wateropgave voor Kralingen. Daar ligt een groot knelpunt. Door toedichting van het wateroppervlak van de Kralingse Plas aan de historische wateropgave van de wijk Kralingen ontstaat een vertekend beeld. Het lijkt alsof de wateropgave in Kralingen gehaald wordt, maar effectief is dit niet het geval.

57 Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Gezien de voorziene stijging van de zeespiegel en het rivierpeil in de komende eeuwen benadrukt het ministerie de noodzaak van een klimaatbestendige ontwikkeling van buitendijkse gebieden. Het rijk draagt hier geen financiële verantwoordelijkheid voor de risico's. Die risico's liggen bij de gemeente en bij de burgers.

Consequenties voor de Stadsvisie

De problematiek van de wateropgave komt aan de orde bij kernbeslissing 7. De urgentie hiervan onderschrijven we. Daarbij willen we echter niet alleen de problemen zien, maar vooral de kansen die deze noodzakelijke investeringen bieden. De financiële consequenties op gebied- en projectniveau en de risico's bij de uitvoering zijn in Waterplan 2 verder uitgewerkt.

17 Waterschap Hollandse Delta

De Stadsvisie biedt voldoende ruimte voor de taken en verantwoordelijkheden van het waterschap Daarentegen verdienen taken met betrekking tot waterkwaliteit, beheer en wegen meer specifieke aandacht

19 Hoogheemraadschap Delfland

- Proces: om te komen tot een robuust, duurzaam en veilig watersysteem moeten bij het uitwerken van de Stadsvisie alle wateraspecten worden betrokken
- Waterkeringen: voor het versterken of beter inpassen van de hoofdwaterkeringen zoals aangegeven op de kaart op blz. 54-55 ontbreekt feitelijk een toetsingsinstrument. Delfland verzoekt nadrukkelijk om voldoende ruimte hiervoor te reserveren. De aanduiding voor de primaire kering in Hoek van Holland is correct weergegeven
- Waterkwantiteit: voor alle ontwikkelgebieden (bij naam genoemd worden uitbreidingen Hoek van Holland en Spaanse Polder) is het wenselijk om aan te geven wat de mogelijkheden zijn om aan de wateropgave te voldoen. Verwezen wordt naar de wijze waarop dat op blz 103 voor Noord gebeurt in de Stadsvisie
- Waterkwantiteit: verzoekt om aanpassing van de wateropgave voor 2050 op blz 53 de berekeningswijze van Delfland obv een maximaal toelaatbare peilstijging per gebied

Consequenties voor de Stadsvisie

Het merendeel van bovenstaande reacties wordt meegenomen in het kader van Waterplan 2 en leidt niet tot aanpassing van de Stadsvisie. De opmerking over de berekening van de wateropgave 2050 is in de definitieve tekst gecorrigeerd en leidt niet tot een andere koers.

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

De provincie vraagt zich af in hoeverre er over de Stadsvisie overleg is gevoerd met de waterschappen en Rijkswaterstaat en hoe de samenwerking met deze partijen vorm zal krijgen bij de realisatie van de Stadsvisie.

Consequenties voor de Stadsvisie

De concept-Stadsvisie gaat uit van het door de waterschappen berekende tekort aan waterbergingscapaciteit. De waterschappen staan positief tegenover de Stadsvisie getuige ook bovenstaande twee reacties. In de uitwerkings- en realisatiefase die na de Stadsvisie volgt zal nauw samengewerkt worden met de waterschappen, in het kader van Waterplan 2, maar ook op het meer concrete niveau van watertoetsen bij bestemmingsplannen of concrete vergunningverlening bij bouwplannen.

Buitenruimte en groen

15 Deelgemeente Charlois:

jammer dat groene dooradering van Zuid niet staat aangegeven; kansen voor het verbeteren van de bestaande woonstad op Zuid liggen in het versterken van de groene stad op Zuid

43 Vereniging tot Behoud Kern & Plassen Hillegersberg

De Bergse voor- en achterplas wordt op de kaart 'Hoofdstructuur openbare ruimte' op blz 54/55 gemist.

Consequenties voor de Stadsvisie

De groene 'dooradering' van zuid is een uitwerking op gebiedsniveau. De hoofdstructuur staat aangegeven op de desbetreffende kaart op blz 54/55. Op de gebiedskaart voor zuid op blz 86/87 is die structuur verder uitgewerkt en wordt de groene 'dooradering' op zuid zichtbaar. In wijkvisies en plannen zal het groen op het laagste schaalniveau moeten worden uitgewerkt.

De Bergse voor- en achterplas zijn voor Hillegersberg heel belangrijk, maar maken geen onderdeel uit van de hoofdstructuur van de openbare ruimte van de stad.

7 Deelgemeente Noord

Voor het realiseren van groen en rustig stedelijk wonen in Noord is sloop van bestaande woningbouw nodig

12 Deelgemeente Hoogvliet

Verhoging van de beheermiddelen is dringend gewenst

23 Deelgemeente Feijenoord

Het aantal m²'s groen per inwoner is in Feijenoord aanzienlijk lager dan het Rotterdams gemiddelde. Dus er is wel degelijk een noodzaak voor meer groen in de wijken in Feijenoord om het leefklimaat te verbeteren

36 J. Postmus

Niet eens met het motto "Minder maar beter groen". Dit is in strijd met het streven om te komen tot een CO₂-reductie en er zijn ook mogelijkheden om het gestelde ruimteprobleem op te lossen zonder schade toe te brengen aan het aanwezige groen.

37 C.M. Lensen

Pleit voor meer herbergzame, niet-commerciële stedelijke buitenruimte. De optiek van de voetganger ontbreekt te vaak in de plannen

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

Onduidelijk is wat minder groen met meer kwaliteit precies betekent. Op welk kwaliteitsniveau wordt aangestuurd en hoe wordt deze kwaliteit gewaarborgd?

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Er is meer aandacht nodig voor de buitenruimte in termen van kwantiteit en kwaliteit. Dat is belangrijk om goed te kunnen wonen in de stad. Goede inrichting, duurzaam materiaal gebruik, goed beheer en onderhoud, voorkom gebruik als parkeerplaats door auto's, minder privé en meer openbaar. Buitenruimte moet vroegtijdig worden meegenomen bij de planontwikkeling

45 BOOG

'Schoon, heel en veilig' ontbreekt in de Stadsvisie.

53 H.J. van Oosten

Handhaaf een harde groene infrastructuur in de stad in plaats van 'minder, maar beter groen'.

Consequenties voor de Stadsvisie

In de aangepaste versie van de Stadsvisie zijn de ambities voor buitenruimte en groen beter uitgelegd. Het genoemde overschot aan groen geldt als stedelijk gemiddelde. Dat sluit niet uit dat het aandeel groen in sommige deelgemeenten (ver) onder dat gemiddelde liggen. In deelgemeenten als Noord en Feijenoord zijn de ruimtelijke mogelijkheden om dat te veranderen echter beperkt. In Feijenoord zal met Parkstad kwalitatief hoogwaardige buitenruimte worden toegevoegd.

Als er sprake is van het verdwijnen van 'groen' tbv andere functies zoals woningbouw, gebeurt dat op basis van een zorgvuldige afweging. Nu heeft Rotterdam veel 'restgroen' dat slecht wordt onderhouden of 'kijkgroen' dat niet voor meer dan dat wordt gebruikt. Of bijvoorbeeld 'groene' sportvelden die, indien intensiever gebruikt, ook in sommige gevallen voor andere doeleinden, bijvoorbeeld aantrekkelijke woonmilieus kunnen worden gebruikt. Daardoor blijft dus weliswaar minder 'groen' over, maar het groen dat overblijft heeft een hogere kwaliteit: beter onderhouden, meer gebruiksmogelijkheden, minder openbaar-meer privé, minder auto's, meer mogelijkheden voor sportieve uitingen, meer bomen, etc. In het vervoltraject op de Stadsvisie zal verder uitgewerkt worden welke hogere uitvoeringskwaliteit van de openbare ruimte wordt nagestreefd. Op dit moment wordt de 'Rotterdamse Stijl' ontwikkeld voor een duurzame standaardkwaliteit in de openbare ruimte. Het vorengaande wordt in de Stadsvisie samengevat in het motto 'minder, maar beter groen'.

Er bestaat bij het motto 'minder, maar beter groen' geen strijdigheid met het streven om te komen tot CO₂-reductie. De keuze voor woningbouw in bestaande stad is per saldo positief op dit punt.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 5 Openbare ruimte, sport en recreatie)

- Kwaliteitsimpuls nodig voor groen op alle schaalniveaus
- Openbare ruimte is basis voor sociale ontmoeting
- Meer flaneerroutes nodig

Consequenties voor de Stadsvisie

Wij onderschrijven het belang van de kwaliteitsimpuls voor het groen en de openbare ruimte op alle schaalniveaus. De wijze waarop we dit willen vormgeven is opgenomen onder kernbeslissing 7. Bij het vormgeven van de flaneerroutes starten we met het verbeteren van het voetgangersnetwerk in de binnenstad en langs de rivier.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Waarom niet een norm voor buitenruimte introduceren net zoals er ook een norm voor waterberging bestaat?

Consequenties voor de Stadsvisie

Een specifieke norm voor de buitenruimte is moeilijk op te stellen en in het algemeen te hanteren. De benodigde hoeveelheid buitenruimte wordt ook bepaald door de kwaliteit van de beschikbare ruimte. Ook de aanwezigheid van privé-groen (tuinen) speelt een grote rol bij de benodigde hoeveelheid openbare ruimte.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 5 Openbare ruimte, sport en recreatie)

- Meer aandacht nodig in de Stadsvisie voor 'stevige' groengebieden en landschappen buiten de stad: bereikbaarheid aanleg, financiën, doelgroepen
- Groen is slecht bereikbaar

53 H.J. van Oosten

De groenstructuur rond Rotterdam wordt bedreigd door de aanleg van de A4 Midden Delfland en de A13/16. De Stadsvisie vermeldt niet hoe met die spanning wordt omgegaan.

Consequenties voor de Stadsvisie

In de Stadsvisie is het belang van de groengebieden rond de stad expliciet aangegeven. Ook de bereikbaarheid van deze groengebieden vanuit de stad, met name met de fiets is in de Stadsvisie opgenomen.

Aanleg van de A4 en A13/16 is in het belang van de autobereikbaarheid van Rotterdam en vergroot de leefbaarheid rond bestaande snelwegen (A13 en A20). Voor de Stadsvisie is de aanleg van de genoemde bovenstedelijke infrastructuur daarom dan ook uitgangspunt. Realisatie is overigens primair de verantwoordelijkheid van de rijksoverheid. Inpassing van nieuwe snelwegen moet vanzelfsprekend gebeuren met de grootst mogelijke aandacht voor de milieukwaliteit van het omliggende gebied en dat is ook de inzet van het Rotterdamse gemeentebestuur.

58 M. Toet

Het verdwijnen van groen in de wijk Wollefoopenpark ten gunste van bebouwing is doodzonde en een doodsteek voor de natuur.

59 ANBO

Het verdwijnen van het groengebied Ommoordseveld is nadelig voor de vele ouderen die in Ommoord wonen. Die maken nu dankbaar gebruik van dit groen om "de frisse buitenlucht in te ademen".

Consequenties voor de Stadsvisie

In de concept-stadsvisie is het gebied rond de Rotte aangemerkt als een gebied waar in aansluiting op Nesselande en de vergrote Zevenhuizerplas de koppeling tussen wonen en groene kwaliteiten verder versterkt kan worden. Er liggen kansen om de noordrand van Alexander beter met de Rotte te verbinden en tegelijkertijd op kleine schaal groene woonmilieus toe te voegen. Daarom zijn het Wollefoopenpark en Ommoordse veld op de kaart "Benutten kwaliteiten op Noord" aangeduid als "Verbeteren overgang stad-landschap i.c.m. wonen in het groen". Het is niet de bedoeling om waardevol groen vol te bouwen, maar wel om de groene kwaliteiten, de verbindingen voor het langzame verkeer en de overgang van stad naar landschap te verbeteren. Onderzocht moet worden in hoeverre eventueel nieuwe woningen hier ruimtelijk en financieel aan kunnen bijdragen en tegelijkertijd kunnen voorzien in de behoefte naar wonen in het groen. De kaart "Benutten kwaliteiten op Noord" kan gelezen worden alsof deze groengebieden zullen worden volgebouwd. De kaart is daarom aangepast.

Gebruik hoofdwaterkering

51 Deelgemeente Kralingen Crooswijk

Gebruik van de hoofdwaterkering (Nesserdijk/Schaardijk) als verbinding. In de wijkvisie wordt sluisverkeer door de wijk als belangrijk knelpunt genoemd. De functie van de Nesserdijk/Schaardijk zal dan ook uitsluitend voor recreatieve aard en als langzaam verkeersroute worden gebruikt.

Consequenties voor de Stadsvisie

Bedoeld is juist dat de hoofdwaterkeringen waar nodig beter benut moeten worden als verbinding voor het langzame verkeer. Deze intentie is in de Stadsvisie helderder verwoord bij kernbeslissing 7.

Sportvoorzieningen

23 Deelgemeente Feijenoord

- Binnen de deelgemeentegrenzen is geen voetbalveld aanwezig
- Het enige zwembad is aan vervanging toe

Consequenties voor de Stadsvisie

Binnen de deelgemeentegrenzen is geen ruimte voor de aanleg van voetbalvelden. Voor Feijenoord is het dus zaak om in te zetten op goede verbindingen naar sportterreinen elders (bijvoorbeeld Varkenoord). Tevens kan bekeken worden welke sportfaciliteiten wél toegevoegd kunnen worden in de openbare ruimte. Ten aanzien van het zwembad heeft het college het voornemen om in de nieuwbouw van Parkstad een nieuw zwembad te realiseren.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Over het aantal en kwaliteit van de zwembaden in Rotterdam wordt van mening verschild

Consequenties voor de Stadsvisie

In de Stadsvisie wordt geen uitspraak gedaan over het exacte aantal zwembaden in Rotterdam. In de het masterplan zwembaden Rotterdam 2007 – 2020 'Een duik in de toekomst!' geeft het college zijn koers aan en de discussie zal in dat kader gevoerd worden.

Stedenbaan

4 Stadsregio Rotterdam

Er is weinig aandacht voor een stedenbaanachtige benadering en benutting van en verdichting in de nabijheid van haltes van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

Het project Stedenbaan wordt slechts zijdelings genoemd in de Stadsvisie. “Wij achten het van belang om ook nadrukkelijk het benutten van verdichtings- en transformatiemogelijkheden rondom bestaande en potentiële Stedenbaanstations te onderzoeken.”

57 Ministerie van Verkeer en Waterstaat

De hoge ambities voor het openbaar vervoer kunnen alleen worden bereikt door bij OV-knooppunten kantoorconcentraties en andere publiekstrekkingen te vestigen.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie onderschrijft de betekenis van het concept van Stedenbaan. Het bouwen in bestaand stedelijk gebied is sowieso goed voor het gebruik van openbaar vervoer. Veel van de in de Stadsvisie beschreven programma's zijn ook op loop of fietsafstand van stations te vinden. In het vervolgtraject op de Stadsvisie zal telkens per locatie en station, de aard, omvang en het tempo van de transformatie- en verdichtingsmogelijkheden worden bekeken. De Stadsvisie vormt hiervoor het ruimtelijk kader.

3^e stadsbrug

23 Deelgemeente Feijenoord

Wenst een spoedige realisatie van de 3e stadsbrug mede voor een goede oost-west-verbindingen voor het langzame verkeer op Zuid

41 Deelgemeente IJsselmonde

De positionering van de aanlanding op de Zuidoever is wat betreft deelgemeente IJsselmonde nog ter discussie.

51 Deelgemeente Kralingen Crooswijk

Het dagelijks bestuur van Kralingen-Crooswijk en de bewoners van De Esch zijn tegen het ontwikkelen van een derde stadsbrug. Zij zien de bouw van deze brug als een bedreiging voor De Esch (ruimtelijk, verkeersafwikkeling, milieu en veiligheid). Nut en noodzaak zijn tot op heden niet aangetoond.

Consequenties voor de Stadsvisie

De bouw van de 3e stadsbrug wordt in het vervolgtraject op de Stadsvisie nader onderzocht. De brug biedt kans op structuurversterking van de stad. Functie en inpassing worden in het vervolgtraject op de Stadsvisie nader onderzocht. Mogelijke nadelige effecten voor De Esch zullen daarbij in ogenschouw worden genomen. Bij de aanlanding op zuid spelen ondermeer de Structuurvisie Openbaar vervoer op zuid en ruimtelijke invulling van het project Stadionpark een belangrijke rol.

4e stadsbrug

4 Stadsregio Rotterdam

In het RR2020 is op termijn een 4e stadsbrug voorzien. In de Stadsvisie is dit mogelijk perspectief geschrapt.

15 Deelgemeente Charlois

De vierde brug wordt niet genoemd

48 Adriaan Geuze (interview Rotterdam R)

Je moet geen kennisboulevard buiten de stad ontwikkelen, maar in de stad tussen Marconiplein en het Waalhavengebied. Door middel van een nieuwe stadsbrug kan hier een doorlopend gebied voor innovatieve bedrijven en onderzoeksinstituten ontstaan. In de Merwehaven kunnen een aantal pieren in aansluiting op Schiedam voor woningbouw ontwikkeld worden, maar het Vierhavengebied kan beter als innovatief werkgebied en onderdeel van de Vierhavens - Waalhaven kennisboulevard, ontwikkeld worden.

Consequenties voor de Stadsvisie

De in deze Stadsvisie uitgezette ruimtelijke en programmatische koers tot 2030 geeft geen aanleiding voor het opnemen van een 4e stadsbrug.

Innovatie verkeer en vervoer

18 EDBR

Het EDBR vraagt het college invulling te geven aan mogelijke innovatieve toepassingen om de bereikbaarheid van Rotterdam op een duurzame wijze te verbeteren.

24 Havenbedrijf Rotterdam

Vraagt aandacht voor niet alleen de realisatie van nieuwe infrastructuur, maar zeker ook innovatie op het gebied van dynamisch verkeersmanagement, collectief personenvervoer, logistieke concepten zoals een containertransferium en financieringsvormen.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 3 Verkeer)

- Voor het mobiliteitsvraagstuk is een fundamenteel andere benadering nodig met onorthodoxe maatregelen die alle beleidsterreinen raken:
Binnen verkeer en vervoer: bevorderen fiets en OV, P&R, verkeersmanagement, netwerkbenadering, sommige doelgroepen meer prioriteit geven, gerichte publiciteitscampagnes, etc
Buiten verkeer en vervoer: prijsbeleid, belastingmaatregelen, RO-maatregelen, aanspreken van werkgevers en bonden, bevorderen thuiswerken, etc
- Aandacht nodig voor innovatie en kijk gerust af van anderen (OV in Japan!), leg contacten met kennisinstellingen in de buurt (TUD), kies voor fiets en OV, "pretparkachtige" treintjes in de binnenstad, etc.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Plannen voor het aan banden leggen van het autoverkeer gaan niet vergenoeg (beprijzen, meer metrolijnen)

Consequenties voor de Stadsvisie

In de definitieve Stadsvisie is een passage over innovatie opgenomen bij de kernbeslissing over duurzame bereikbaarheid van de stad. Daarnaast wordt er maximaal ingezet op parkeerbeleid, P&R en verbeteren van het openbaar vervoer.

44 Ronde tafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 3 Verkeer)

- De Stadsvisie gaat over de lange termijn, maar heb ook aandacht voor de problemen van nu: onbereikbaarheid door bouwactiviteiten, veiligheid in het OV, slechte kwaliteit van Vervoer-op-maat, zwerf fietsen, beschikbaarheid OV later op de avond, etc.
- Voorkom hinder door bouwactiviteiten door:
Een hoofdroute altijd openhouden
Zet rem op het overgaan op versmallingen
Stel een stadsmarinier voor het verkeer aan

Consequenties voor de Stadsvisie

Dit is een belangrijk punt bij de uitvoering maar leidt niet tot wijzigingen in de Stadsvisie. De suggestie voor een soort stadsmarinier voor het verkeer zal serieus overwogen worden.

Netwerkbenadering

44 Ronde tafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 3 Verkeer)

Er is aandacht nodig voor een goede koppeling van alle verkeersmodaliteiten, cq – netwerken (netwerkbenadering)

Consequenties voor de Stadsvisie

Dit is een essentieel onderdeel van het Verkeers- en vervoersbeleid. In de Stadsvisie is dit aangescherpt.

Stedelijke wegen

16 Deelgemeenten Charlois, Feijenoord, Hoogvliet en IJsselmonde

De problemen op het onderliggende wegennet op het eiland IJsselmonde, met specifiek de scheidende werking van de Groene Kruisweg, worden in de Stadsvisie gemist.

23 Deelgemeente Feijenoord

De noord-zuid-verbindingen zijn goed op orde, maar er moet voor gewaakt worden dat de Laan op Zuid

een 'verkeersriool' wordt dat tot doel heeft zo snel als mogelijk aan Zuid voorbij te gaan
De deelgemeente wenst een spoedige realisatie van de Rijnhavenbrug en een aansluiting Brede Hilledijk-Vuurplaat

De deelgemeente vraagt aandacht voor de aansluiting van de Collosseumweg en de Beijerlandselaan op de 2e Rosestraat

51 Deelgemeente Kralingen Crooswijk

Gezien de huidige inrichting van deze weg is een grote investeringsimpuls nodig om het opwaarderen van de (Nieuwe) Boezemstraat tot stadsboulevard, te realiseren.

Consequenties voor de Stadsvisie

Bovenstaande wensen en aandachtspunten worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de plannen.

Stadstunnels

23 Deelgemeente Feijenoord

De deelgemeente juicht de ondertunneling van de Pleinweg toe en biedt haar medewerking aan bij de verdere planontwikkeling

34 C. van Brug (internet)

Laat het onzinnige plan om de Pleinweg te ondertunnelen varen en stop het geld in (gratis) openbaar vervoer en parkeerterreinen aan de rand van de stad.

45 BOOG

Vindt het afvallen van de ondertunnelingsoptie voor de 's Gravendijkwal onbegrijpelijk.

49 Deelgemeente Delfshaven

De deelgemeente vindt het afvallen van de tunneloptie voor de 's Gravendijkwal voorbarig

50 Centrumraad

De Centrumraad is unaniem van mening dat de ondertunneling van de 's Gravendijkwal zo snel mogelijk ter hand moet worden genomen

52 Gezamenlijke reactie Centrumraad en deelgemeenten Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk

Het is te voorbarig om de tunneloptie voor 's-Gravendijkwal af te laten vallen. Bovendien zou ook de ondertunneling van het traject Boompjes, Maasboulevard, Abram van Rijckevorselweg overwogen moeten worden.

Consequenties voor de Stadsvisie

Als integraal onderdeel van de Stadsvisie is een onderzoek verricht waarbij een integrale afweging is gemaakt tussen de vier tunnelopties die in beeld waren: Pleinweg, Stadhoudersweg, Boompjes en 's Gravendijkwal. De afwegingscriteria hierbij zijn bereikbaarheid, milieu, bijdrage aan gebiedsontwikkeling en financiën. Op basis van deze afweging is gekozen om eerst de Pleinweg te ondertunnelen en vervolgens de Stadhoudersweg. Bij de Boompjes zou een tunnel een onderdeel kunnen zijn van een integrale gebiedsontwikkeling, maar daartoe moet eerst een scherpere visie op de Boompjes ontwikkeld worden en bekeken worden welke mogelijkheden dit biedt voor financiering door de markt. In de Stadsvisie wordt beargumenteerd waarom de 's Gravendijkwal niet in aanmerking komt voor ondertunneling en er naar een andere oplossing voor de overlast wordt gezocht.

Ten aanzien van ondertunneling van de Abram van Rijckevorselweg geldt dat de enorme kosten niet opwegen tegen de (ruimtelijke) voordelen. De in deze Stadsvisie ingezette koers voor de stad geeft geen aanleiding deze ondertunneling op te nemen. De suggestie dat ondertunneling van de Pleinweg onzinnig is, wordt niet gedeeld. Onderzoek geeft aan dat ondanks forse investeringen in de verbetering van het Openbaar Vervoer en P+R-voorzieningen er desalniettemin sprake zal blijven van een verdere toename van het autoverkeer. Ten behoeve van de bereikbaarheid en leefbaarheid in de stad zijn investeringen in auto-infrastructuur, ic de stadstunnels, noodzakelijk.

Duurzame bereikbaarheid

57 Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Op het gebied van bereikbaarheid wordt ingezet op duurzame bereikbaarheid door het op orde brengen van het OV-netwerk en het bieden van voldoende P&R in combinatie met parkeertarieven binnen de ring. Of dit voldoende en de meest effectieve manier is om het meest gewenste gedrag te bereiken is niet aangetoond.

Consequenties voor de Stadsvisie

Als onderlegger voor het Verkeer- en Vervoersplan Rotterdam heeft uitgebreid onderzoek plaatsgevonden om de beste oplossingsrichting te bepalen. Uit dit onderzoek ("Autobereikbaarheid Binnenstad") blijkt dat deze combinatie de beste wijze is om de verkeersproblematiek (doorstroming en leefbaarheid) aan te pakken.

Bereikbaarheid 2e Maasvlakte

12 Deelgemeente Hoogvliet

Gezien de verwachte toename van de verkeersdruk op de A15 agv de 2e Maasvlakte, stadshavens en bedrijfsterreinen in Spijkenisse bepleit Hoogvliet meer opties te onderzoeken dan alleen de aanleg van de A4 Zuid. De A4 Zuid lost niets op en verplaatst het congestieprobleem van Vaanplein naar Hoogvliet. Bovendien zal het onderliggende wegennet niet in staat zijn het sluipverkeer op te vangen. Met alle grote problemen van dien bij een serieus milieu-incident. Een te onderzoeken optie is een aftakking van de A15 dichterbij de 2e Maasvlakte

Consequenties voor de Stadsvisie

Deze reactie heeft geen gevolg voor de definitieve versie van de Stadsvisie. In het concept wordt al gewezen op de noodzaak van nader onderzoek naar ontsluitingsopties voor dit gebied waarbij ook tweede westelijke oeververbinding wordt betrokken.

Parkeren

15 Deelgemeente Charlois:

wijkparkeergarages ontbreken als instrument om woonmilieu te verbeteren

16 Deelgemeenten Charlois, Feijenoord, Hoogvliet en IJsselmonde

We willen de visie graag aangevuld zien met lange-termijn perspectieven op het parkeren in de woonwijken.

Consequenties voor de Stadsvisie

Wijkparkeergarages worden in de concept-Stadsvisie genoemd bij de randvoorwaardelijke voorzieningen die nodig zijn om aantrekkelijke woonmilieus en een verbeterde buitenruimte te realiseren (kernbeslissing 7).

Openbaar vervoer

15 Deelgemeente Charlois:

Metrostation Charloisse Poort of uitbreiding trams op Zuid wordt niet genoemd; zelfde geldt voor uitbreiding waternetwerk

16 Deelgemeenten Charlois, Feijenoord, Hoogvliet en IJsselmonde

We willen de visie graag aangevuld zien met lange-termijn perspectieven op openbaar-vervoerslijnen.

23 Deelgemeente Feijenoord

De deelgemeente bepleit een tramverbinding Rosestraat-Willemsbrug voor het verbeteren van het leefklimaat en het ontlasten van de Laan op Zuid

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

Er ontbreekt een visie op het verbeteren van de interne bereikbaarheid door een kwaliteitsslag van lokaal en regionaal openbaar vervoer.

41 Deelgemeente IJsselmonde

Deelgemeente IJsselmonde pleit ervoor om station Lombardijen de IC-status te laten behouden.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Inzetten op verbeteren OV

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Impuls openbaar vervoer ontbreekt

57 Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Een mogelijk IC-station Rotterdam-Zuid zal in plaats van Rotterdam Blaak komen.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie behoeft geen aanpassing naar aanleiding van bovenstaande reacties. De hoofdkeers

van Rotterdam voor het openbaar vervoer is onderdeel van het vastgestelde Verkeer- en Vervoersplan Rotterdam 2003-2020. De Stadsvisie borduurt daarop voort. Verdichting van het bestaand stedelijk gebied vergroot het draagvlak voor OV-voorzieningen.

In een nadere studie naar de gewenste OV structuur op Zuid zal gekeken worden naar de mogelijkheden voor versterking van het OV-netwerk op Zuid. Hierin wordt in het bijzonder de uitbreiding van de tramverbindingen op zuid en de haalbaarheid van een IC-station nagegaan. De NS heeft helaas besloten station Lombardijen haar IC-status te ontnemen vanwege een gebrek aan voldoende passagiers. Dit wordt met name veroorzaakt door te weinig onderliggende OV-lijnen. Metrostation Charloisse Poort lijkt gezien de ingezette programmatische koers in de Stadsvisie niet haalbaar. In de OV-studie voor Rotterdam-Zuid wordt ook de positie van Rotterdam Blaak meegenomen.

44 Ronde tafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 3 Verkeer)

Er is meer aandacht nodig voor het mobiliteitsvraagstuk voor ouderen, dwz meer aandacht in de Stadsvisie voor de scootmobiel, de witte vlekken in het OV-netwerk, betere toegankelijkheid van OV, etc

Consequenties voor de Stadsvisie

Toegankelijk van het OV is belangrijk voor ouderen. Primair is dit de verantwoordelijkheid van de Stadsregio. Komend jaar wordt in ieder geval gewerkt aan de toegankelijkheid van OV-haltes. Daarnaast wordt de proef gratis OV voor ouderen deze zomer geïntroduceerd.

Langzaam verkeer

16 Deelgemeenten Charlois, Feijenoord, Hoogvliet en IJsselmonde

We willen de visie graag aangevuld zien met lange-termijn perspectieven op het langzaam verkeer.

23 Deelgemeente Feijenoord

De deelgemeente bepleit het realiseren van zoveel fietspaden als mogelijk langs doorgaande routes

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 3 Verkeer)

- Meer aandacht in de Stadsvisie nodig voor het utilitaire fietsverkeer (woon-werk, woon-voorzieningen, etc).
- Bij Kernbeslissing 8 ('duurzame bereikbaarheid') wordt met geen woord gerept over de fiets
- Meer stallingsmogelijkheden in de binnenstad

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

- Fietsvoorzieningen staan onvoldoende in Stadsvisie
- Er moet een fietsroute komen door het groen in de noordrand

45 BOOG

Herstel de dwarsverbindingen voor fietser en voetganger om meer samenhang te krijgen in de Rotterdamse binnenstad/west

Consequenties voor de Stadsvisie

In het concept worden momenteel alleen de verbetering van de fietsverbindingen naar het buitengebied genoemd. Dit is ook de voornaamste beleidswijziging. In de definitieve Stadsvisie is meer aandacht besteed aan het belang van het gehele stedelijk fietsnetwerk.

P&R

7 Deelgemeente Noord

Doet voorstel om P&R-voorziening te realiseren bij het St Franciscus ivm aansluiting op tramlijn 25 en bij Blijddorp

Consequenties voor deze Stadsvisie

Aan deze kant van de stad worden in de huidige collegeperiode al P+R-voorzieningen gerealiseerd bij de Randstadrailstations Melanchtonweg en Meijersplein. Deze voorzien in de behoefte en bieden de reiziger een hogere kwaliteit voor overstap en natransport dan de voorgestelde optie.

Milieu

2 Roel in 't Veld

Waarom zou Rotterdam extreem kunnen uitblinken in schoon zijn?

7 Deelgemeente Noord

Er is aandacht nodig voor de milieugevolgen van de A20 en doorgaande routes als Stadshoudersweg, Statenweg, Schieweg en -kade.

9 Wijkraad Pernis

De wijkraad is bezorgd over verslechtering van de gezondheidssituatie agv doortrekking van de A4 Noord en de aanleg van de A4 zuid.

De T+-contour zoals aangegeven op de Milieukaart op blz 66-67 moet gewijzigd worden cf de betreffende ministeriële beschikking

12 Deelgemeente Hoogvliet

De deelgemeente maakt zich zorgen om de verslechtering van de luchtkwaliteit agv uitbreiding van het wegennetwerk en vinden dat toekomstige nieuwbouwplannen op dit punt nadrukkelijk getoetst moeten worden

De deelgemeente bepleit het toepassen van 'FSC-hout' bij alle nieuwbouwplannen in Rotterdam (zet zoals dat nu voor Hoogvliet al het geval is).

15 Deelgemeente Charlois:

meer aandacht voor milieulast op woonwijken; stadsbestuur geeft met duurzaam en creatief vooral verbaal aandacht aan het milieu. Eerdere ambities voor recreatieve herinrichting van de buitenruimte gekoppeld aan versterking van de ecologische groenstructuren niet aangegeven.

23 Deelgemeente Feijenoord

De deelgemeente wijst op de noodzaak om de milieuknelpunten weg te nemen om woningbouw te kunnen realiseren ihb bij de ontwikkeling van Katendrecht en Parkstad

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

De provincie mist een verwijzing naar de integrale gebiedsgerichte benadering op basis van de LOGO-systematiek, zoals opgesteld door de DCMR.

Daarnaast ontbreekt op de kaart aandachtspunten milieu de milieukwesties rond Rotterdam Centraal en moet de 50dB(A) T+contour voor het industrielawaai worden aangegeven in plaats van de 55dB(A) die nu op de kaart is ingetekend.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Meer bomen planten voor betere luchtkwaliteit

Consequenties voor de Stadsvisie

Uit de Stadsvisie blijkt duidelijk dat milieuaspecten de volle aandacht moeten krijgen in het vervolgtraject.

De DCMR heeft in haar reactie op de stadsvisie daarbij haar diensten aangeboden en aanzetten voor een innovatieve en daadkrachtige aanpak gedaan in het verlengde van de Stadsvisie.

De milieusituatie rond de Rijkswegen heeft onze volle aandacht. Het belang van de A4-noord en A13/16 voor Rotterdam zit in bereikbaarheid en milieu. Deze projecten zijn bij uitstek belangrijk om de huidige rijkswegen te ontlasten en bieden tevens de kans op een goede inpassing om de directe omgeving te ontzien. Op de langere termijn geldt dit ook voor de A4-Zuid. De milieuoverlast rond de Stadshoudersweg en Schieweg/Schiekade zijn een belangrijke aanleiding om de ondertunneling van de Stadshoudersweg in deze Stadsvisie op te nemen. Tot die tijd wordt met maatregelen als groene golven en milieuzonering in het centrum getracht de milieuoverlast al zoveel mogelijk te beperken.

Bij de T+-contour is in de definitieve Stadsvisie aangegeven dat de 55 dB(A)-contour is getekend. De overige opmerkingen geven aan dat milieu een belangrijk onderwerp bij de uitwerking van de Stadsvisie is in het vervolgtraject.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Het milieu wordt te pessimistisch benaderd

Consequenties voor de Stadsvisie

Rotterdam wil de milieu juist als kans inzetten. De wateropgave willen we benutten om nieuwe woonmilieus te creëren. Het Rotterdam Climate Initiative is er op gericht om de CO2 productie zoveel mogelijk te verminderen en tegelijkertijd nieuwe economische kansen te verzilveren.

CO2

18 EDBR

De ambities voor een wereldhoofdstad voor CO2-arme energie reiken verder dan in de Stadsvisie naar voren komt. Dat biedt kansen voor de haven voor overslag van biomassa, opslag van CO2, offshore windenergieparken en pilots met waterstofproductie. Het faciliteren van deze kansen en de betekenis van ambitie tav CO2 reductie voor de VIP-gebieden zouden ook terug moeten komen in de uitvoeringsaanpak.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Waarom brandt de kerstverlichting nog in maart? Gebruikt de gemeente wel spaarlampen?

53 H.J. van Oosten

De energieopties op blz 63 worden zeer gedetailleerd weergegeven. Dat wekt de indruk dat energie het in deze nota beter doet dan bijvoorbeeld werkgelegenheid en groen wonen.

Consequenties voor de Stadsvisie

De tekst over de ambities rond CO2 is aangepast. Wat dit betekent voor de uitvoeringsaanpak zal in het kader van het Rotterdam Climate Initiative worden uitgewerkt.

Dat de Stadsvisie de indruk wekt dat energie belangrijker is dan werkgelegenheid of aantrekkelijk wonen is verwonderlijk. De aandacht die de Stadsvisie besteedt aan wonen en weken is veel groter (in aantal kernbeslissingen en hoeveelheid tekst) dan aan het onderdeel energie.

Energie

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Notie eindigheid fossiele brandstoffen ontbreekt in de Stadsvisie

Consequenties voor de Stadsvisie

Innovatie in de energiesector is een belangrijk speerpunt van de Stadsvisie.

Veiligheid

18 EDBR

Het EDBR vraagt het college het thema veiligheid expliciet aan de orde te stellen in de Stadsvisie.

52 Gezamenlijke reactie Centrumraad en deelgemeenten Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk

In de Stadsvisie wordt te weinig nadruk gelegd op veiligheid als één van de belangrijkste vestigingsvoorwaarden voor wonen en ondernemen in Rotterdam. Het gaat dan o.a. om de inrichting van de openbare ruimte.

53 H.J. van Oosten

Er ontbreekt één randvoorwaarde: een veilige stad.

Consequenties voor de Stadsvisie:

Veiligheid is uiteraard een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van de stad en een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Veiligheid heeft een ruimtelijke component die thuishoort in de Stadsvisie. Bij de kernbeslissing voor een aantrekkelijke woonstad is hierop gewezen. Naast de ruimtelijk benadering zal het onderwerp veiligheid in samenhang met andere beleidsterreinen aangepakt moeten worden (sociaal, onderwijs, politie, etc).

Cultureel erfgoed en architectuur

8 Wytze Patijn (in NRC)

Hoe is de sloop van de Lijnbaanflats en sluiting van de Kuip te rijmen met kernbeslissing 10?

15 Deelgemeente Charlois:

De deelgemeente mist historische kenmerken van Zuid

42 AIR-debat (diverse bezoekers)

Rotterdam heeft dringend behoefte aan een geweten of identiteit. Er wordt teveel gesloopt en gebouwd om het wederopgebouwde kind tot volwassenheid te laten komen. Gepleit wordt voor hergebruik van oude, afgewaardeerde kantoorgebouwen. Deerniswekkende projecten als Calypso en Lijnbaanhoven moet een halt worden toegeroepen.

53 H.J. van Oosten

De voorziene afzichtelijke uitbreiding van het historisch monument Raadhuis Hillegersberg en het teloorgaan van een stuk monumentaal groen zijn in tegenspraak met de ambities in de Stadsvisie.

Consequenties voor de Stadsvisie

Met kernbeslissing 10 geeft de Stadsvisie aan dat cultureel erfgoed een belangrijke kans is bij de fysieke ontwikkeling van Rotterdam. Of een gebouw geconserveerd wordt is uiteindelijk een afweging die op gebieds- of planniveau gemaakt wordt en niet in de Stadsvisie. De veronderstelling dat de Lijnbaanflats worden gesloopt is onjuist. Op de kaart Aantrekkelijke Woonstad in hoofdstuk 3 staan met sterretjes concentraties van monumentale gebouwen en oude, waardevolle dorpskernen aangegeven. Die bevinden zich ook op zuid.

49 Deelgemeente Delfshaven

De deelgemeente bepleit het inzetten van bouwkundige en architectonische experimenten tbv herstructurering en gentrification. De deelgemeente verwijst in dit verband naar succesvolle voorbeelden binnen haar grenzen als het monument Justus van Effenblok, Le Medi, Biz Botuluyuz en het Dakpark.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie onderschrijft deze invalshoek volledig. Dit wordt expliciet erkend door het formuleren van kernbeslissing 10.

Binnenstad

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

Er bestaat zorg om de vershraling van het centrum door het verplaatsen van culturele voorzieningen (theaters, bioscopen, etc) naar Zuid.

50 Centrumraad

De Centrumraad vreest voor een culturele kaalslag in het centrum. Het vertrek van Lantaarn/Venster, Cinerama en het Oude Luxor wordt dramatisch genoemd. Daarom dient er in de Stadsvisie expliciet aandacht te zijn voor de culturele aantrekkelijkheid van het centrum.

Consequenties voor de Stadsvisie

De betekenis van de culturele dynamiek in het centrum voor de stad en de omliggende regio staat buiten kijf. In de Stadsvisie wordt dit via diverse invalshoeken betoogd. In Kernbeslissing 2 over vrijetijdseconomie wordt de binnenstad genoemd als een van de drie locaties voor nieuwe investeringen. In Kernbeslissing 1 wordt de binnenstad opgevoerd als een van de belangrijkste plekken waar de creatieve economie moet worden ontwikkeld en daarmee ook het culturele klimaat verder uit te bouwen. Bij (ondermeer) de gebiedsuitwerking wordt aangegeven dat er hoge ambities zijn voor de kwaliteit van de openbare ruimte en bereikbaarheid van de binnenstad, hetgeen belangrijke secundaire randvoorwaarden zijn voor het accommoderen van de culturele dynamiek in het centrum. Voor een 'culturele kaalslag' hoeft dus niet gevreesd te worden. Overigens wordt het culturele klimaat niet alleen door grootschalige voorzieningen bepaalt, maar ook door kleinschalige (galleries, kleine podia, etc).

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 1 en 2 Wonen)

- Er is een verkeerscirculatieplan voor het centrum nodig
- In- en uitgangen scheiden in parkeergarages

Consequenties voor de Stadsvisie

In de Stadsvisie worden de kaders voor de verkeerscirculatie in het centrum geschetst. De uitwerking hiervan vindt plaats in het kader van het binnenstadsplan dat dit jaar wordt opgesteld. Parkeren en de ontsluiting daarvan is hierbij een belangrijk onderwerp.

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

Moet de binnenstad wel bereikbaar zijn voor de auto?

Consequenties voor de Stadsvisie

Hoewel de Rotterdamse binnenstad heel goed bereikbaar is met het openbaar vervoer, blijft een goede autobereikbaarheid van de binnenstad van groot belang voor de gewenste economische ontwikkeling aldaar. Bovendien zal verslechtering van de autobereikbaarheid van de binnenstad leiden tot toename van het sluijperverkeer door de woonwijken en dus ten koste gaan van de gewenste woonkwaliteiten. Het motto is: 'wel bereikbaar, niet doorrijdbaar'.

Vrijetijdsknopen Zuid

4 Stadsregio Rotterdam

"De voorzieningenlocaties Stadionpark en Zuidplein/Ahoy lijken een te weinig onderscheidend profiel te hebben"

26 Stadion Feijenoord:

Voorzien ruimtelijk probleem met ijsbaan direct naast de nieuwe Kuip

46 Sportclub Feijenoord

Er moet kritisch gekeken worden naar het idee voor de realisatie van een 400m kunstijsbaan nabij het nieuw geplande voetbalstadion met het oog op bereikbaarheid van het nieuwe stadion.

Consequenties voor de Stadsvisie

De kritiek van de Stadsregio wordt niet gedeeld. In hoofdstuk 5 wordt het profiel beschreven. Ahoy/ Zuidplein zet in op vrijetijdsvoorzieningen met de nadruk op een podiumfunctie en Stadionpark op (top)sportvoorzieningen. De inpassing van een ijsbaan op de locatie Stadionpark is onderzocht en is mogelijk.

Dubbelslag op Zuid

15 Deelgemeente Charlois

- Herstructurering Zuidwijk, Pendrecht en de Hey doorzetten. Plan voor Wielewaal deze bestuursperiode. Meer nieuwe woonmilieus in het Zuiderpark, zoals aangegeven naast de Zuiderbegraafplaats niet zinvol. Hier worden plannen ontwikkeld voor ecologische zone en nieuwe waterverbinding.
- Gebied rond Charloise Lagedijk niet als grote woningbouwlocatie, maar kleinschalige verdichting met woningen in dure categorie aansluitend op bestaande woonmilieu
- Upgrading bedrijventerrein Charloisse Poort en metrostation aldaar mist.
- Ambitie sterk langzaam verkeersnetwerk en ecologische zones missen, zowel door het gebied als richting de Oude Maas en de Essendijk.
- Verhaal van de natuurlijke rivieroever ontbreekt
- Gordel van Smaragd ontbreekt

Consequenties voor de Stadsvisie

De herstructureringsoperatie wordt de komende jaren voortgezet en uitgebreid met nieuwe locaties. Hoe op de verschillende locaties de gewenste woonmilieus exact worden vormgegeven is onderwerp van nadere studie en gebiedsuitwerking. De strategiekaart Aantrekkelijke woonstad en de Woonmilieukaart in hoofdstuk 3 geven daarvoor globaal de richting aan.

Op de gebiedskaarten zijn vooral de bedrijventerreinen aangegeven waar een grote herstructurering gewenst is. Voor Charloisse Poort is dit niet aan de orde. Ontwikkelingen in dit gebied zullen afgestemd worden op ontwikkelingen in Waalhaven Zuid en Oostzijde.

Over een nieuw metrostation bij Charloisse Poort is al eerder opgemerkt dat de haalbaarheid niet hoog wordt geacht. In de definitieve versie van de Stadsvisie zijn de ambities voor het langzaamverkeersnetwerk uitgebreid. Nu worden alleen de recreatieve routes naar het buitengebied vermeld en op kaart aangegeven. In de definitieve versie komen ook de overige delen van het fietsnetwerk aan bod.

Het gedachtegoed achter de 'Gordel van Smaragd' wordt weergegeven op de gebiedskaart van Zuid en in de tekst in hoofdstuk 5.

5 Kromwijk (interview Rotterdam R)

Pact op Zuid is ondergesneeuwd: is één van de projecten geworden. Hoe lang houden we een hoofdaccent vast zonder er andere prioriteiten bovenop te stapelen?

Consequenties voor de Stadsvisie

Het integrale programma van 'Pact op Zuid' is, ondermeer met het aanwijzen van 3 VIP-gebieden, stevig verankerd in de Stadsvisie.

30 Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

De RRKC mist in de beschrijving van het Pact op Zuid aandacht voor kleinschalige cultuurvoorzieningen zoals lokale cultuurcentra, kunst in de openbare ruimte, fraaie architectuur en kunstbeoefening door amateurs ter verbetering van zwakke woonmilieus. De raad noemt als succesvolle en kansrijke voorbeelden de (her)huisvesting van de kunstenaarscollectieven BAD en The Player en de mogelijke vestiging van een theatertje in het polsgebied op Katendrecht

"Op de ontwikkelingskaart voor het zuidelijk stadsdeel (pagina 86-87) ontbreekt elke aanduiding van gebieden waar creatieve economie in opkomst is."

Consequenties voor de Stadsvisie

Ten aanzien van de herstructurering op Zuid is dit onderdeel toegevoegd aan de integrale opgave.

41 Deelgemeente IJsselmonde

De deelgemeente IJsselmonde pleit ervoor om de hotelontwikkeling op het Eiland van Brienoord in de tekst van de kernbeslissing en de gebiedsuitwerking Dubbelslag op Zuid op te nemen. Ook de milieukwestie rond het NS-rangeerterrein dient in de Stadsvisie terug te komen.

Daarnaast wordt de groene verbinding tussen de parken van Charlois, Feijenoord en IJsselmonde, die ooit de Gordel van Smaragd is genoemd, in de Stadsvisie gemist.

Graag meer aandacht voor de specifieke kenmerken van Zuid, zoals dijklinten, de havens, kades, natuurlijke rivieroever en dorpskernen.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie concentreert zich op ontwikkelingen die cruciaal zijn voor de ontwikkeling van de stad als geheel. Kleinschalige ontwikkelingen zoals de genoemde hotelontwikkeling en de milieukwestie rond het NS-rangeerterrein vallen hier niet onder. In de Stadsvisie wordt het belang van goede verbindingen tussen de parken in relatie tot het Zuiderpark als kans aangegeven. Het concept Gordel van Smaragd wordt genoemd op blz 92. In hoofdstuk 5 (Dubbelslag op Zuid) worden de potenties van een aantal van de specifieke kenmerken van Zuid in hoofdlijnen aangegeven. Deze zijn bij de uitwerking van gebiedsvisies en plannen zeer belangrijk, maar in de Stadsvisie zullen deze niet nog specifiek behandeld worden.

Hoogvliet

12. Deelgemeente Hoogvliet

- De Stadsvisie besteedt te weinig aandacht aan Hoogvliet terwijl er nog zoveel moet gebeuren:
Korte termijn: extra voorzieningen (onderwijs, zorg), herstructurering Oudeland en herijking enkele bestaande structuurschetsen
Lange termijn: positie versterken rekening houdend met ontwikkelingen in de omgeving als 2e Maasvlakte, A15 zuid en ontwikkelingen bij randgemeenten
- De noodzaak van verbetering van de onderwijsvoorzieningen beperkt zich niet tot alleen de deelgemeenten die deelnemen aan het 'Pact op Zuid' zoals blz 93 lijkt te suggereren
- De deelgemeente onderschrijft het beoogde groenstedelijke woonmilieu voor Hoogvliet en vraagt om (financiële) medewerking bij het omzetten van de beoogde appartementen in het stadshart in eengezinswoningen gezien de geringe verkoopbaarheid van de appartementen

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie onderschrijft het succes van de herstructureringsoperatie in Hoogvliet en geeft aan dat het proces ongeveer halverwege is. De Stadsvisie geeft de randvoorwaarden voor de verdere uitwerking van deze lokale opgave. Wel wordt onderkend dat Hoogvliet op de goede weg is, maar dat er vol doorgezet moet worden om succesvol te blijven.

Het belang van goede onderwijsvoorzieningen voor de woonkwaliteit staat niet ter discussie en geldt voor de hele stad. De tekst bij kernbeslissing 6 is hierop aangepast.

De haalbaarheid van de omzetting van appartementen naar grondgebonden woningtypen voor het stadshart van Hoogvliet zal op gebiedsniveau moeten worden afgewogen.

Overgang wonen en werken

27 De Maaskoepel

De Maaskoepel bepleit goede overgangszones tussen woongebieden en bedrijvenlocaties, bijvoorbeeld tussen Charlois en de ontwikkeling van de Waalhaven

Consequenties voor de Stadsvisie

Het pleidooi wordt van de Maaskoepel wordt gedeeld. De genoemde overgangszone tussen Waalhaven en Charlois wordt benoemd op de gebiedskaart van Zuid met "verbeteren relatie haven-stad".

Green Trade Center

40 Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland

In het RR2020 is deze ontwikkeling in de Oranjevlietpolder niet voorzien. Hierover is nader overleg nodig.

Consequenties voor de Stadsvisie

Hoewel de potentie van een grotere synergie tussen de haven en het Westland buiten kijf staat, is een Green Trade Center op deze locatie op dit moment niet aan de orde, aangezien een adequate ontsluiting (Oranjetunnel) vooralsnog niet in zicht is. In de huidige plannen voor de Oranjevlietpolder is deze optie dan ook niet opgenomen. In de concept-Stadsvisie stond het Green Trade Center op kaart, maar niet in de tekst. Het Green Trade Center is van de kaart verwijderd, maar als ambitie voor de toekomst op een nog te bepalen locatie zal deze in de tekst worden opgenomen.

Benutten kansen op Noord

3 Deelgemeente Overschie

Benut de kansen die ontstaan rond de nieuwe 'stadsweg' A13 mbt wonen (herstructurering Kleinpolder Oost en West), economie, bereikbaarheid en buitenruimte

44 Rondetafelgesprekken 4 april 2007 (Tafel 4 Milieu)

De A13/16 en de A13 moeten overkluist worden

Consequenties voor de Stadsvisie

In hoofdstuk 6 worden de ontwikkelkansen rond de A13 erkend. De herstructurering van Kleinpolder staat op de strategiekaart Aantrekkelijke woonstad.

De inpassing van de A13/16 is een belangrijk punt bij de verdere planvorming. Dit is ook in de Stadsvisie aangegeven. Overkluizing van de A13 zien we niet als een reële optie. De overlast van de A13 zal fors verminderen na de aanleg van de A4-Midden Delfland en de A13/16

43 Vereniging tot Behoud Kern & Plassen Hillegersberg

De groen-blaauwe tevens recreatieve hoofdstructuur moet worden beschermd en de Rottewig in het bijzonder en geef deze gewenste structuur als hard beleid op de kaart aan.

Consequenties voor de Stadsvisie

Het belang van de Rottewig wordt onderkend. Zowel op de kaart van de hoofdstructuur openbare ruimte als op de kanskaart milieu komt deze daarom terug. De Stadsvisie biedt geen formeel kader om de harde grenzen van dit gebied juridisch vast te leggen.

52 Gezamenlijke reactie Centrumraad en deelgemeenten Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk

Voorgesteld wordt om een doorlopende recreatieve strook Sparta-stadion - honkbalstadion Neptunes - Kralingse Bos te ontwikkelen. Op de kaart zou daarom tussen het gebied Vreelust / Roel Langerakpark en het Kralingse Bos de aanduiding 'Verbeteren verbinding tussen parken' van toepassing zijn.

Consequenties voor de Stadsvisie

Het fietsroutenetwerk in de hele stad moet verbeterd worden. Dit zal in de Stadsvisie meer aandacht krijgen. Om van een recreatieve zone te spreken tussen de genoemde parken gaat echter voor de Stadsvisie te ver.

52 Gezamenlijke reactie Centrumraad en deelgemeenten Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk

In de gezamenlijke reactie worden ook een aantal potenties genoemd:

- Ontwikkeling CS verbreden richting Hofpleinstation
- Verbinding winkelgebieden tussen Kralingen, Centrum en Delfshaven.
- De Rotte als verbinding tussen Centrum, Noord en Kralingen-Crooswijk
- Verbinding kenniscluster Erasmus Medisch Centrum – Centraal Station - Brainpark

Consequenties voor de Stadsvisie

Deze suggesties passen binnen de ruimtelijke kaders van de Stadsvisie en kunnen bij de uitwerking van de Stadsvisie terugkomen.

Gentrification

49 Deelgemeente Delfshaven

De deelgemeente stelt voor om Middelland en het Nieuwe Westen toe te voegen aan de wijken die kansrijk zijn voor gentrification. Daartoe moeten dan wel de "juiste" voorzieningen komen aan de Nieuwe Binnenweg. Deze ontwikkeling wordt gerelateerd aan de potentie van het Lloydkwartier/Coolhaveneiland voor de creatieve economie en de potenties voor Student City.

Consequenties voor de Stadsvisie

De gebiedsbeschrijving in de paragraaf over 'Gentrification' in hoofdstuk 6 is in de geest van bovenstaande gemaakt en noemt of in woord of op kaart bovenstaande ontwikkelingen.

Architectuur en stedenbouw**Janny Rodermond**

Het lijkt alsof de stad haar laboratoriumfunctie op het gebied van architectuur en stedenbouw kwijtgeraakt is. In de Stadsvisie blijft onduidelijk of ze de traditie van een vooruitstrevende stedenbouw weer wil oppakken.

Janny Rodermond daagt de gemeente uit haar om haar nieuwe regierol beter te profileren. Er is volgens haar een actieve aanpak nodig, een goed georganiseerd gemeentelijk vastgoedbeleid, het vermogen om partijen aan zicht te binden en voldoende kennis en inzicht om alle partijen uit te dagen tot ambitieuze samenwerkingsvormen.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie onderschrijft de regierol van de gemeente en heeft deze in deel III (Uitvoeringsstrategie) uitdrukkelijk aangegeven. Met deze Stadsvisie en het daarbij behorende proces wil de gemeente juist alle partijen aan zich binden. Met name voor de VIP-gebieden maar ook voor de andere opgaven in de stad zijn we op zoek naar nieuwe samenwerkingsvormen. De tekst van hoofdstuk 8 is op dit punt aangescherpt. Ten aanzien van architectuur en stedenbouw is in kernbeslissing 10 aangegeven dat de gemeente hier een groot belang aan hecht.

VIP-gebieden**3 Deelgemeente Overschie**

De olievlekstrategie die beoogd wordt met VIP-gebied 12 (Groot Hillegersberg) moet zich verder uitstrekken dan op de kaart staat aangegeven en betrekking hebben op alle tuinsteden ten noorden van de A20. Het VIP-gebied moet concreet worden uitgebreid met Overschie Dorp, Kleinpolder en inpassing A13

De deelgemeente bepleit dat er ook buiten de VIP-gebieden voldoende financiële middelen beschikbaar moeten komen om kansen te benutten.

4 Stadsregio Rotterdam

Onduidelijk is waarom gekozen is voor deze VIP-projecten. Pact op Zuid, stadswijken West en Noord en het woonmilieu Groot Kralingen ontbreken. Ook is onduidelijk waarom één regionaal project, de Hoeksche Waard, is opgevoerd en andere regionale projecten zoals bijvoorbeeld de regioparken niet.

5 Martien Kromwijk (interview Rotterdam R)

Er zijn onvoldoende keuzes gemaakt: 13 VIP-locaties en 78 losse projecten is te veel. Wie alles wil, krijgt meestal niks.

6 Jean Baptiste Benraad (interview in Rotterdam R)

andere zaken dan VIP-gebieden niet belangrijk. ziet te weinig terug van Geuze (Erasmus MC, DWL-terrein en Fruithavens). Plannen die al lang lopen krijgen nu voorrang waardoor dit soort initiatieven van grote investeerders in de schaduw komen te staan.

8 Wytze Patijn (in NRC)

Hangen als los zand aan elkaar; zijn lopende initiatieven, die particulier zijn gestart

14 Erasmus Universiteit Rotterdam

“Wij vragen met klem om Woudestein campus en de direct daaraan liggende gebieden tot VIP-project nr. 14 te verheffen. Met het realiseren van

- woningen voor eerstejaars- en buitenlandse studenten en voor afgestudeerden
 - veilige en aangename verbindingen naar de openbaarvervoersknooppunten
 - een oversteek voor voetgangers en fietsers van de Burg. Oudlaan naar de Esch
- wordt een sterke impuls gegeven aan het aantrekken van studenten en het behouden van afgestudeerden”

20 Rotterdam Marketing

betrek stedelijke economen en marketeers nadrukkelijk bij het verder brengen van de VIP-gebieden

22 De Nieuwe Unie en Woningbedrijf Rotterdam

De Stadsvisie bevat veel ambities. Wij zijn benieuwd welke prioriteiten de gemeente in haar ambities gaat stellen.

Voorgesteld wordt om de kwaliteit van de openbare ruimte als 14e VIP-project neer te zetten, om daarmee het belang daarvan ook in de uitvoering niet uit het oog te verliezen. Als corporatie zouden wij graag meewerken en ook concreet (mee) uitwerking geven aan dat project.

23 Deelgemeente Feijenoord

wil graag betrokken worden bij de uitwerking van VIP-gebied 4 (Ahoy/Zuidplein/Pleinweg) en VIP-gebied 5 (Stadionpark/Nieuwe Kuip)

31 Commissie Hoeksche Waard

De commissie vraagt om een nadere onderbouwing van de keuze voor de Hoeksche Waard als VIP

32 Kamer van Koophandel Rotterdam

aan belangrijke en veelbelovende projecten wordt prioriteit gegeven (de VIP-lijst), maar de wijze waarop deze samen tot de gewenste toekomstige situatie leiden is van groot belang/

39 CityCorp

CityCorp vraagt flexibiliteit in het uitvoeren van de Stadsvisie en ontvankelijkheid voor initiatieven die gelijke doelstellingen hebben als in de Stadsvisie naar voren worden gebracht, maar niet landen in de 13 VIP gebieden. "Wij hebben op andere plekken ruimte gevonden waar de middenklasse zich thuis zal voelen.

41 Deelgemeente IJsselmonde

Het MCRZ mag niet ontbreken op de VIP-lijst. Ten aanzien van stadionpark wordt opgemerkt dat het niet alleen om het stadionpark gaat, maar ook om de sportvoorzieningen in het park de twee Heuvels en op de Veranda.

42 AIR-debat (Rodermond)

Betwijfelt of met de 13 VIP-gebieden alle problemen in de stad zijn te bestrijden

42 AIR-debat (Benraad)

Vindt eigenlijk dat de VIP's uit de Stadsvisie moeten worden gehaald, want we moeten eerst bepalen waar we uniek in zijn.

45 BOOG

Waarom is de (ondertunneling van de) 's Gravendijkwal geen VIP-gebied. Het draagt immers bij aan vrijwel alle kernbeslissingen?

49 Deelgemeente Delfshaven

Het verbaast de deelgemeente dat er geen VIP-gebied binnen haar grenzen is aangewezen dat als "vliegwielen" kan dienen voor het benutten van kansen en potenties van Delfshaven. De deelgemeente bepleit het aanwijzen van de Nieuwe Binnenweg en het begin van de Schiedamseweg als 14e VIP-gebied.

Consequenties voor de Stadsvisie

De selectie van de 13 VIP-gebieden is goed onderbouwd en onder andere gebaseerd op extern onderzoek naar de bijdrage aan de doelstellingen van de Stadsvisie. Een criterium hierbij is ook geweest dat er op relatief korte termijn met de uitvoering gestart kan worden. Er is geen overweging om de selectie aan te passen. In de aangepaste versie is beter beschreven wat met de VIP-gebieden wordt beoogd. Het zijn de "versnellingskamers" van de realisatie van de doelen in de Stadsvisie. Alle relevante stakeholders in en buiten het gebied zullen bij de uitwerking van de plannen betrokken worden. Bovendien is beter aangegeven hoe de VIP-gebieden zich verhouden tot de bestaande uitvoeringsprogramma's (woningbouw, buitenruimte, verkeer, etc) en lopende ontwikkelingen in andere gebieden die gewoon doorgezet worden. De precieze begrenzing van de VIP-gebieden valt buiten het bestek van de Stadsvisie en is onderwerp van nadere uitwerking in het vervolgtraject.

Investeringsstrategie

4 Stadsregio Rotterdam

De stadsregio gaat er vanuit dat de investeringsstrategie bij definitieve vaststelling beschikbaar zal zijn.

32 Kamer van Koophandel Rotterdam

De visie zal aan waarde winnen als er een concrete financiële paragraaf wordt toegevoegd waarop de besluitvorming zich moet richten

Consequenties voor de Stadsvisie

Bij de Stadsvisie hoort een investeringsstrategie die preciezer is voor de eerstkomende jaren en globaler voor de periode daarna. Het is ook nadrukkelijk een strategie en nog geen financieel plan. Deze strategie zal regelmatig herijkt worden op basis van de voortgang van plannen, de financiële bijdrage van andere partijen en de effectmonitoring op de doelen van de Stadsvisie. Hierover zal door middel van de Ruimtelijk-Economische Gebiedsmonitor jaarlijks gerapporteerd worden.

Samenwerking

3 Deelgemeente Overschie

Kondigt samenwerking aan met Prins Alexander en Hillegersberg-Schiebroek

6 Jean Baptiste Benraad (interview Rotterdam R)

Teveel vanuit ambtelijke visie; als we (corporaties en commerciële partijen) belangrijke stem hebben moeten we grotere rol hebben. Prima dat gemeente totaalregie voert. Wij willen alleen fors investeren in de stad obv duurzame langlopende afspraken.

23 Deelgemeente Feijenoord

De deelgemeente vraagt aandacht voor de noodzakelijke samenwerking met aangrenzende deelgemeentes op onderwerpen als onderwijs en multifunctionele accommodaties

24 Havenbedrijf Rotterdam

“Stad en haven hebben elkaar nodig. Daarbij dringen we aan op een spoedige en scherpe definitie van de eigen rol van de gemeente, mede in relatie tot het verzelfstandigde Havenbedrijf, en de gezamenlijke agenda die wij met elkaar gaan uitvoeren.”

28 Ton Huiskens

Nergens wordt de Rotterdammer als partner genoemd of als kracht van de stad.

29 Burgfonds BV

“Uw missie ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkelingsstrategie in de concept-Stadsvisie spreekt ons aan. We denken als organisatie een bijdrage aan deze strategie te kunnen leveren en bieden graag aan mee te denken bij de verdere uitwerking ervan.”

60 Gemeente Schiedam

Bij gemeente Schiedam leeft de wens om meer dan tot nu toe gezamenlijk diverse ruimtelijke ontwikkelingen in beide steden op te pakken.

Consequenties voor de Stadsvisie

De Stadsvisie geeft duidelijk aan dat voor de uitvoering een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen, overheid en markt, noodzakelijk is en dat deze samenwerking sterk moet verbeteren. In het uitvoeringshoofdstuk is nog nadrukkelijker vermeld dat de gemeente het niet alleen kan en dat een betere samenwerking ook betekent dat aan de kant van de gemeente werkwijze en organisatie moeten veranderen.

Sturing

15 Deelgemeente Charlois

Charlois is volgetekend, maar samenhangende visie mist; graag willen we meer weten over haalbaarheid, fasering en uitvoering

32 Kamer van Koophandel Rotterdam

Er is veel aandacht nodig voor sturing, samenhang in uitvoering, resultaatsbeschrijving en financiering. In de Stadsvisie moet het onderwerp “sturing” meer centraal gesteld worden, zowel op het niveau van de stadsregio als op het niveau van de gemeente. Heldere keuzes met sterke regie van de overheid en heldere taakverdeling tussen regionaal, gemeentelijk en deelgemeentelijk niveau. We bepleiten, ten behoeve van een daadkrachtige, samenhangende uitvoering, een concreet activiteitenprogramma met heldere afspraken over de planning en verantwoordelijkheden tussen de gemeente, andere overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

42 AIR-debat (Rodermond)

De gemeente moet de regie blijven voeren

42 AIR-debat (Stroink)

De gemeente moet niet gaan wroeten in de stad, maar beetje bij beetje met kleine processen die als katalysator dienen en de stad zich rustig kan settelen in zijn nieuwe economische functies. Dit proces moet je meten door kwalitatieve doelen te stellen. Daarop moet je sturen en niet op de fysieke invulling ervan. Dat moet je aan private partijen, gebruikers en burgers overlaten.

Consequenties voor de Stadsvisie

In de Stadsvisie wordt gewezen op de gezamenlijke uitwerking en uitvoering met andere partijen van VIP-gebieden en programma's. Denk bij het laatste aan stedelijke en regionale programma's voor woningbouw, herstructurering, buitenruimte, verkeer, economische kansenzones, etc. De gemeente speelt hierbij niet als enige een rol, maar zal haar regierol hierin duidelijk nemen. Daarbij zal de samenwerking met de diverse coalitiepartners en de rollen die daarbij horen in het vervolgtraject gaandeweg steeds duidelijker worden.

Uitwerking Stadsvisie

3 Deelgemeente Overschie

De deelgemeente is bezig met het opstellen van een Ruimtelijke Structuurvisie Overschie waarin de versterking van Overschie Dorp, de herstructurering van Kleinpolder Oost en West en – op termijn – de inpassing van de A13 als stadsweg de belangrijkste speerpunten zijn

16 Deelgemeenten Charlois, Feijenoord, Hoogvliet en IJsselmonde

We willen de Stadsvisie graag uitwerken in een visie voor Zuid ofwel een nieuw Atelier Zuid.

27 Maaskoepel

De Maaskoepel doet het voorstel om binnenkort een gezamenlijke workshop te organiseren met betrokken bestuurders, ambtenaren en beleidsmedewerkers over de verdere uitwerking van de Stadsvisie en daarbij ook de recente ontwikkelingen rond het regeerakkoord te betrekken

Een nadere uitwerking van een aantal van de door de Maaskoepel naar voren gebrachte onderwerpen kunnen goed verder uitgediept worden in het kader van de Woonvisie. De Maaskoepel wil daar graag al in een vroeg stadium bij betrokken worden.

30 Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

De RRKC noemt de volgende kansrijke culturele projecten met een ruimtelijke dimensie:

- 1 Cultureel erfgoed: een museaal “open depot” voor het onderbrengen van gemeentelijke en particuliere collecties
- 2 Amateurkunst: podium en expositieruimte
- 3 Vormgeving: een “Flagshipstore” voor Rotterdamse vormgeving
- 4 Musea: zoveel mogelijk culturele voorzieningen onderbrengen in de SS Rotterdam die binnenkort in de Maashaven aanmeert
- 5 Allerhande kunstvormen: maak van de RDM-locatie een plaats voor innovatieve onderwijsontwikkelingen in combinatie met kunstenaarswerkplaatsen

Consequenties voor de Stadsvisie

De suggesties in bovenstaande reacties worden meegenomen in het vervolgtraject en leiden niet tot aanpassing van de Stadsvisie. Met de deelgemeenten op Zuid is afgesproken te komen tot een samenhangende uitvoeringsagenda voor Zuid, waarmee samenhang wordt gewaarborgd.

Uitvoering

12 Deelgemeente Hoogvliet

De deelgemeente wil de ervaringen opgedaan met de lopende en succesvolle herstructureringsoperatie graag delen met de rest van de stad.

17 Waterschap Hollandse Delta

De (vroegtijdige) inbreng van het waterschap worden voldoende geborgd in het proces van Stadsvisie, Waterplan Rotterdam II (2006-2010) en de actualisering en vaststelling van de Deel Gemeentelijke Water Plannen.

23 Deelgemeente Feijenoord

De deelgemeente waarschuwt ervoor dat eerst gestarte ontwikkelingen zoals op Katendrecht en Parkstad moeten worden afgemaakt alvorens met nieuwe locaties te starten.

27 Maaskoepel

De Maaskoepel wijst op de “mogelijke voordelen van gebiedsgerichte aanpak (adoptie), hetgeen met name voor het bereiken van een lange termijn commitment bevorderlijk kan zijn”.

Consequenties voor de Stadsvisie

De bovenstaande reacties worden meegenomen in het vervolgtraject en hebben niet geleid tot aanpassing van de Stadsvisie.

9 Conclusies Quick Scan publieksreacties

Response publieksenquête

In totaal zijn 2000 interviews afgenomen op verschillende locaties in Rotterdam. De spreiding over verschillende groepen in de stad (man/vrouw, leeftijd, allochtoon) is goed te noemen. Ongeveer 20% van de respondenten had al eerder van de stadsvisie gehoord. Dit is een behoorlijk percentage aangezien geen uitgebreide campagne richting de bevolking is gevoerd en het een relatief abstracte visie betreft die niet direct de mensen in hun omgeving raakt. Alle geïnterviewden hebben de samenvattingen gekregen en zijn aan de hand van de verschillende thema's door de stadsvisie meegenomen. Hierbij is steeds gevraagd wat ze goed en minder goed aan de stadsvisie vinden.

Conclusies

1 Hoofdthema's Stadsvisie

De hoofddoelstellingen aantrekkelijke woonstad en sterke economie worden het hoogste gewaardeerd. Vervolgens worden de randvoorwaardelijke thema's natuur en milieu, bereikbaarheid en buitenruimte (in die volgorde) als interessant aangegeven. Opvallend is het hoge percentage dat buitenruimte minder interessant vindt, maar dit kan ook door de abstractheid van het thema komen. Ook zijn op dit aspect grote verschillen tussen de verschillende deelgemeenten waar te nemen. Verder is het begrijpelijk en goed dat de hoofddoelstellingen het meest interessant worden gevonden en dan pas de randvoorwaardelijke thema's.

Consequenties voor de Stadsvisie

Geen

2 Economie

De meeste mensen geven aan investeren in onderwijs zeer belangrijk te vinden. De medische zorg, het mkb en de groei van de havenconomie scoren allemaal even goed. Bij de creatieve sector zijn er opvallende verschillen tussen deelgemeenten. De inwoners van de deelgemeenten waar we gentrification willen waarderen dit punt beduidend meer dan inwoners van de overige deelgemeenten. Dit klopt met de koers in de stadsvisie. Opvallend is de lage score van toplocaties van kantoren en vooral het grote aantal mensen dat dit onderwerp minder goed beoordeeld. Dit kan te maken hebben met het feit dat juist hier nu veel mensen werken die buiten Rotterdam wonen en dus niet ondervraagd zijn.

Consequenties voor de Stadsvisie

De hoofdlijn van de Stadsvisie wordt onderschreven. Onderwijs is een belangrijk onderdeel van kernbeslissing 1 en essentieel om de doelstellingen van de Stadsvisie te halen.

3 Aantrekkelijke woonstad

Bij dit onderwerp vinden de meeste mensen het opknappen van minder goede wijken door middel van woningverbetering een goed idee. Nieuwe woningen in bestaande wijken en uitbreiden van wonen in het centrum worden door even veel mensen als goed of minder goed beoordeeld. Bij het uitbreiden van het wonen in het centrum valt op dat juist de mensen in en rond het centrum enthousiast zijn en de mensen in verder weg gelegen deelgemeentes minder enthousiast zijn. Dit is te verklaren vanuit hun eigen woonbehoefte. Uitbreiden van het wonen in gebieden als Hillegersberg en Kralingen wordt positief gewaardeerd in de deelgemeenten Kralingen, Overschie, Alexander en Hillegersberg, waar de doelgroepen die we daar willen huisvesten al grotendeels wonen. Stadsbreed wordt dit onderwerp echter als minder goed beschouwd, waarschijnlijk ook omdat men deze woningen voor zichzelf onbereikbaar acht.

Consequenties voor de Stadsvisie

De doelgroepen waarvoor de verschillende beslissingen bedoeld zijn lijken positief voor de voor hun van toepassing zijnde kernbeslissing. Aanpassingen aan de Stadsvisie zijn niet noodzakelijk.

4 Investeren in natuur en milieu

Meer ruimte voor sport en spel voor kinderen wordt door de meeste inwoners als het beste thema gezien. Dit past bij het thema kindvriendelijke wijken uit het collegeprogramma. Ook het verbeteren van het groen wordt als zeer positief beschouwd. Opvallend is dat 31% van de mensen aanleg van goede fiets- en wandelroutes naar de buitengebieden een goed idee vindt en 38% juist niet. Minder

auto's op straat door andere parkeeroplossingen vinden meer mensen een slecht idee dan een goed idee. Opvallend hierbij is de zeer lage positieve score in Delfshaven, Feyenoord en Noord. In deze deelgemeenten blijken ook de minste mensen aangegeven te hebben dit een slecht idee te vinden. Als doel op zich lijkt men het weghalen van geparkeerde auto's van straat niet interessant te vinden. Maar als het positief zal uitpakken op bv de speelmogelijkheden voor kinderen, lijkt me er ook geen grote bezwaren tegen te hebben.

Consequenties voor de Stadsvisie

Kindvriendelijke wijken zijn in de Stadsvisie toegevoegd.

5 Verkeersproblemen oplossen de bereikbaarheid verbeteren

Verbetering van het openbaar vervoer wordt door 63% van de mensen als een goed idee beschouwd. De overige onderwerpen (uitbreiding P+R, aanleg tunnels en verbeteren hoofdwegennet) krijgen een gemengde beoordeling met iets meer mensen die deze onderwerpen een minder goed idee vinden. Ten aanzien van P+R is te zien dat de inwoners van de deelgemeenten buiten de Ruit dit juist vaker een goed idee vinden en minder vaak een slecht idee. Dit zijn ook de mensen die de P+R-voorzieningen zullen gebruiken als ze naar de stad komen. Het verbeteren van het hoofdwegennet (de Rijkswegen) wordt als minder goed aangegeven. Hierbij is opvallend dat vooral in Overschie veel mensen dit een minder goed idee vinden. De verbetering van het hoofdwegennet is juist bedoeld om Overschie te ontlasten. De aanleg van de tunnels wordt het minst als goed idee gezien door in de deelgemeenten waar geen tunnel gepland is (Feijenoord, Delfshaven, IJsselmonde, Hoek van Holland).

Consequenties voor de Stadsvisie

Verbetering van het openbaar vervoer is al een belangrijk thema in de Stadsvisie. Met name het openbaar vervoer in Rotterdam-Zuid kan op een aantal fronten nog verbeterd worden. Dit is in de definitieve stadsvisie beter aangegeven. Ten aanzien van de overige onderwerpen zien we enige terughoudendheid bij de deelnemers aan de enquête. Wij achten onze in de Stadsvisie ingezette lijn echter van groot belang voor de leefbaarheid en economische vitaliteit van de stad.

Bijlage 1

Ontvangen reacties op de concept-Stadsvisie

- 1 Archined - Dirk van den Heuvel
- 2 Roel in 't Veld
- 3 DB deelgemeente Overschie
- 4 DB stadsregio
- 5 Interview Martien Kromwijk in Rotterdam R
- 6 Interview Benraad in Rotterdam R
- 7 DB deelgemeente Noord
- 8 Ingezonden brief Wytze Patijn in NRC
- 9 Wijkraad Pernis
- 10 DB deelgemeente Prins Alexander
- 11 Architectuurfonds - Janny Rodermond
- 12 DB deelgemeente Hoogvliet
- 13 Annelies Jansen
- 14 Erasmus Universiteit
- 15 DB deelgemeente Charlois
- 16 Vier deelgemeenten Zuid
- 17 Waterschap Hollandse Delta
- 18 EDBR
- 19 Hoogheemraadschap Delfland
- 20 Rotterdam Marketing
- 21 DCMR
- 22 De Nieuwe Unie + WBR
- 23 DB Deelgemeente Feijenoord
- 24 Havenbedrijf Rotterdam
- 25
- 26 Stadion Feijenoord
- 27 Maaskoepel
- 28 Reactie Ton Huiskens
- 29 Burgfonds BV
- 30 Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur
- 31 Cie Hoeksche Waard
- 32 Kamer van Koophandel Rotterdam
- 33 Gemeente Vlaardingen
- 34 C. van Brug
- 35 M. Zeilmaker
- 36 J. Postmus
- 37 C. Lensen
- 38 Bewonersorganisatie Kralingen Oost
- 39 CityCorp
- 40 GS provincie Zuid Holland
- 41 Deelgemeente IJsselmonde
- 42 Verslag AIR-debat
- 43 Vereniging tot Behoud Kern en Plassen Hillegersberg
- 44 Verslagen rondetafelgesprekken 4 april 2007
- 45 BOOG
- 46 Sportclub Feijenoord
- 47 Deelgemeenten Noordrand: vier op een rij
- 48 Interview Adriaan Geuze in Rotterdam R
- 49 Deelgemeente delfshaven
- 50 Centrumraad
- 51 Deelgemeente Kralingen-Crooswijk
- 52 Gezamenlijke reactie Centrumraad, Delfshaven, Noord, Kralingen-Crooswijk
- 53 H.J. van Oosten

- 54 Bewonersorganisatie Wielewaal en Huurdersvereniging Wielewaal
- 55 C. Vulto
- 56 Ministerie van VROM
- 57 Ministerie van Verkeer en Waterstaat
- 58 M. Toet
- 59 ANBO
- 60 Gemeente Schiedam

Bijlage 2

Deelnemers Rondetafelgesprekken op 4 april 2007

Tafel 1 Wonen

S. Schuitemaker	Nederlandse Woonbond
F. Schuurs	VvE Belang
P. Huiskens	De Werkplaats
H. Van Gils	Bewonersvereniging Kralingen Oost
J. van Arkel	Samenwerkende bewonersorganisaties Schiebroek
F. Berkien	Delphi Opbouwwerk
C. Scheffer Van Schaik	VGR
H. Adema	Rotterdamse Bond voor Volkstuinders (verhinderd)
Mw Aboutaleb	Radar

Tafel 2 Wonen

F. van Hulten	Steunpunt Wonen
J. Pierwijer	Huurdersnetwerk Rotterdam
W. van Es	Federatie Bewonerscomitees Nieuw Crooswijk
M. van der Eerden	SBAW Bureau voor projectontwikkeling
A. Bos	ANBO
E. van der Weide	Cosbo Rotterdam
A. van Hoorn	Pro Groen Laurenskwartier
E. de Smet	De Werkplaats

Tafel 3 Verkeer en infrastructuur

H. Huijsman	Cosbo Rotterdam
P. van der Horst	ANBO
M. van Zelderen	Milieudefensie
F. Tromp	Bewonersorganisatie Kralingen Oost
T. Lubbe	VGR
S. van der Pluim	Vereniging Samenwerkende bewonersorganisaties Rotterdam
J. Laverman	Fietsersbond afdeling Rotterdam
G. van der Werff	Ondernemersfederatie Rotterdam City

Tafel 4 Milieu

L. van den Heuvel	Nederlandse Woonbond
W. Spek	Vereniging Samenwerkende bewonersorganisaties Rotterdam
E. van Rinsum	Rotterdams Milieucentrum
L. Boerwinkel	Platform Pro Groen
J. Locht	Federatie Bewonerscomitees Nieuw Crooswijk
N. van Kaam	Samenwerkende bewonersorganisaties Schiebroek
P. Kroon	Fietsersbond Rotterdam

Tafel 5 Openbare ruimte, sport en recreatie

A. van Neutigem	Huurdersnetwerk Rotterdam
S. Broeseliske	BSW Rotterdam
J. Knottenbelt	FNV Rotterdam
F. Schermer	Delphi Opbouwwerk
A. Aartsen	Stichting Zuid Hollands Landschap
J. Geraets	Sociaal Platform Rotterdam
W. Bouman	Rotterdams Milieucentrum
Z. Majic	CMO Stimulans
M. van Zelm	Rotterdamse Bond voor Volkstuinders (verhinderd)

Tafel 6 Vrije tijd en cultuur

Dhr. Strous	Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur
M. Klein	Rotterdam Marketing

J. Moerman	Rotterdam Festivals
H. Sterkman	FNV Rotterdam
K. Vrijdag	Kamer van Koophandel
J. de Wild	CMO Stimulans
L. Gerven	Sociaal Platform Rotterdam
RJ van Leeuwen	Creative Cube
J. van Wezel	SPIOR
M. van der Velden	BSW Rotterdam
R. van der Voorn	Sonor (verhinderd)